

Forslag

til

Lov om ændringer i borgerlig straffelov. (Konfiskation, fuldbyrdelse af frihedsstraf m. v.).

Fremsat den 21. januar 1965 af *justitsministeren*.

§ 1.

I borgerlig straffelov, jfr. lovbekendtgørelse nr. 284 af 1. juli 1963, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, *stk. 1*, ændres „70-77“ til „70-73“.

2. I § 33 indsættes som *stk. 2*:

„I tilfælde, hvor der er hjemmel til at forhøje den straf, der er foreskrevet for en lovovertrædelse, kan der dog idømmes fængsel indtil 20 år.“

3. § 34 affattes således:

„Det bestemmes ved kgl. anordning, i hvilket omfang fængsel skal fuldbyrdes i enrum eller i fællesskab. De dømte skal dog så vidt muligt have ophold i enrum om natten.“

4. § 35, *stk. 2*, affattes således:

„Arbejde uden for anstaltens område kan finde sted under anstaltens ledelse og tilsyn. Når det under hensyn til straffetidens længde eller af anden særlig grund findes formålstjenligt, og fare for misbrug ikke antages at foreligge, kan der meddeles tilladelse til arbejde hos arbejdsgiver uden for anstalten.“

5. §§ 36-40 affattes således:

„§ 36. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan der meddeles den dømte udgangstilladelse for et kortere tidsrum. Til personer, der udstår længerevarende fængselsstraf, kan sådan tilladelse endvidere

Justitsmin. j. nr. L.A. 177/1960.

meddeles, når det må anses for formålstjenligt med henblik på den pågældendes behandling, herunder forberedelse af hans løsladelse. Udgangstilladelse kan kun meddeles, når fare for misbrug ikke antages at foreligge.

§ 37. Hvis den dømte på grund af psykisk afvigelse viser sig uegnet til ophold i almindeligt fængsel, kan fængselsnævnet bestemme, at han midlertidigt eller for resten af straffetiden skal overflyttes til en anstalt eller anstaltsafdeling, som omtalt i § 17, *stk. 2*.

Stk. 2. Er den dømte forfalden til alkoholmisbrug, eller har han tidligere udstået arbejdsdshus, kan fængselsnævnet bestemme, at han midlertidigt eller for resten af straffetiden skal overflyttes til arbejdsdshus, såfremt sådan anbringelse må anses for mere formålstjenlig.

Stk. 3. Er den dømtes straffetid 6 år eller derover, og har han udstået en tredjedel heraf, kan fængselsnævnet bestemme, at han midlertidigt eller for resten af straffetiden skal overflyttes til sikkerhedsforvaring. Den, der er idømt fængsel på livstid, kan overflyttes efter 6 års forløb.

§ 38. Når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 4 måneder, er udstået, afgør justitsministeren eller den, han bemyndiger dertil, om den dømte skal løslades på prøve.

Stk. 2. Efter justitsministerens bestemmelse kan løsladelse på prøve ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og

den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 4 måneder.

Stk. 3. Prøveløsladelse kan i almindelighed ikke ske, når den resterende straffetid er mindre end 30 dage.

Stk. 4. Løsladelse på prøve forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, at der er sikret ham passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at han erklærer at ville overholde de til løsladelsen knyttede vilkår.

§ 39. Løsladelse betinges af, at den pågældende ikke i prøvetiden begår strafbart forhold. Prøvetiden fastsættes til mindst 1, højst 3 år. Hvis den resterende straffetid overstiger 3 år, kan der dog fastsættes en prøvetid på indtil 5 år.

Stk. 2. Det skal i almindelighed fastsættes som vilkår for løsladelsen, at den pågældende i hele prøvetiden eller en del af denne undergives tilsyn og fører et ordentligt liv. Yderligere vilkår kan fastsættes efter reglerne i § 57. Vilkår om ophold i hjem, hospital eller anden institution har ikke gyldighed for længere tidsrum end den resterende straffetid. § 57, stk. 2, og § 59, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse.

§ 40. Overtræder den prøveløsladte de fastsatte vilkår, kan justitsministeren

- 1) ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den i § 39 fastsatte længstetid.
- 2) bestemme, at han skal genindsættes til udståelse af reststraffen.

Stk. 2. Afgørelse efter stk. 1 kan kun træffes inden prøvetidens udløb.

Stk. 3. Bliver der ikke truffet bestemmelse om genindsættelse, anses straffen for udstået på det tidspunkt, da prøveløsladelse fandt sted.

Stk. 4. Finder genindsættelse sted på grund af nyt strafbart forhold, for hvilket der idømmes frihedsstraf, skal den resterende del af straffen i forbindelse med den nu idømte straf ved afgørelse om fornyet prøveløsladelse betragtes som en ny straf. Såfremt genindsættelse finder sted af andre grunde, kan fornyet prøveløsladelse ske, selv om de tidsmæssige betingelser i § 38, stk. 1 og 2, ikke er opfyldt med hensyn til reststraffen. Med hensyn til prøvetid efter sådan prøveløsladelse gælder de i § 39 fastsatte

tider med fradrag af den tid, i hvilken den pågældende tidligere har været prøveløsladt.“

6. I § 41, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

„§§ 34-36 finder tilsvarende anvendelse.“

7. § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

„§ 39 finder tilsvarende anvendelse.“

8. § 43, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

„Overtræder den prøveløsladte de fastsatte vilkår, kan fængselsnævnet ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den fastsatte længstetid eller bestemme, at han skal genindsættes.“

9. § 43, stk. 3, affattes således:

„§ 40, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.“

10. § 44, stk. 1, affattes således:

„Hæfte idømmes fra 7 dage til 6 måneder. Det bestemmes ved kgl. anordning, i hvilket omfang hæfte skal fuldbyrdes i enrum eller i fællesskab. De dømte skal have ophold i enrum om natten. § 36, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse.“

11. I § 46, stk. 2, indsættes som nyt 2. pkt.:

„Straffetiden kan dog ikke ved hensættelse i straffecelle forlænges med mere end en tredjedel.“

12. § 47 affattes således:

„§ 47. Over for dømte, der udstår frihedsstraf, kan følgende disciplinærstraffe anvendes:

- 1) udelukkelse fra begunstigelser, der er hjemlet for dømte, hvis opførsel er tilfredsstillende.
- 2) udelukkelse fra arbejde indtil 14 dage.
- 3) hensættelse i straffecelle indtil 3 måneder, for dømte, der udstår hæfte, dog kun indtil 14 dage.
- 4) over for dømte, der udstår fængsel: udelukkelse fra arbejdsgodtgørelse eller inddragelse af allerede erhvervet arbejdsgodtgørelse.
- 5) over for dømte, der udstår hæfte: udelukkelse i indtil 30 dage fra adgang til selv at sørge for deres forplejning.

Stk. 2. Flere disciplinærstraffe kan anvendes i forening.

Stk. 3. Såfremt en person, der udstår frihedsstraf, findes i besiddelse af genstande, som ulovligt er indført, erhvervet eller tilvirket i anstalten, kan genstandene konfiskeres, medmindre de tilhører nogen, der ikke er ansvarlig for det ulovlige forhold.“

13. § 58, stk. 1, affattes således:

„Skønnes anvendelse af ubetinget frihedsstraf påkrævet, men taler oplysningerne om tiltaltes personlige forhold for anvendelse af betinget dom efter § 56, kan retten bestemme, at en del af den forskyldte straf, dog højst 3 måneder, skal fuldbyrdes, medens dommen i øvrigt gøres betinget. I dette tilfælde kan ubetinget hæftestraf anvendes, selv om denne strafart ikke i øvrigt er hjemlet for overtrædelsen. Ubetinget hæftestraf kan idømmes i forbindelse med betinget fængselsstraf.“

14. I § 62, nr. 1, ændres

„inden 3 år efter den sidste endelige løsladelse“ til „derefter“.

15. § 62, nr. 2, ophæves.

16. I § 62 ændres nr. 3 og 4 til nr. 2 og 3, og i nr. 3 ændres ordene „inden 3 år efter den endelige løsladelse“ til „derefter“.

17. § 63 affattes således:

„§ 63. Spørgsmålet om løsladelse fra arbejdsanstalt afgøres af fængselsnævnet. Den dømte kan ikke løslades, før der er forløbet 1 år efter indsættelsen, eller holdes tilbage i arbejdsanstalt ud over 4 år, jfr. dog stk. 3. Efter 2 års ophold skal spørgsmålet om løsladelse tages op. Sker der ikke løsladelse på dette tidspunkt, skal spørgsmålet genoptages, når der yderligere er forløbet 1 år. Uden for de ovennævnte tidspunkter kan spørgsmålet om løsladelse ikke tages op. Når der foreligger særlige omstændigheder, kan fængselsnævnet dog i forbindelse med en afgørelse om, at løsladelse ikke skal finde sted, eller undtagelsesvis senere, bestemme, at spørgsmålet skal genoptages inden forløbet af 1 år.

Stk. 2. Fængselsnævnet bestemmer, om løsladelsen skal ske ubetinget eller på prøve.

§ 39 finder tilsvarende anvendelse. Endvidere finder § 38, stk. 4, anvendelse med hensyn til løsladelse på prøve, der sker inden forløbet af 4 år.

Stk. 3. Overtræder den prøvelsladte de fastsatte vilkår, kan fængselsnævnet ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den fastsatte længstetid eller bestemme, at han skal genindsættes. En genindsat kan efter nævnets bestemmelse holdes tilbage i arbejdsanstalt indtil 1 år ud over den i stk. 1 nævnte længstetid.

Stk. 4. § 40, stk. 2 og 3, og § 43, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.“

18. § 64 affattes således:

„Arbejdsanstalt udstås i særlig anstalt. §§ 34-36 finder tilsvarende anvendelse. Frihedsarbejde anvendes i størst muligt omfang. Behandlingen må ikke være hårdere, end hensynet til disciplinen og arbejdspligtens opfyldelse kræver.“

19. § 66 affattes således:

„§ 66. Spørgsmålet om løsladelse fra sikkerhedsforvaring afgøres af fængselsnævnet. Den dømte kan ikke løslades, før der er forløbet 4 år efter indsættelsen. På dette tidspunkt skal spørgsmålet om løsladelse tages op. Finder løsladelse ikke sted, skal spørgsmålet genoptages, hver gang der yderligere er forløbet 2 år. Uden for de ovennævnte tidspunkter kan spørgsmålet om løsladelse ikke tages op. Når der foreligger særlige omstændigheder, kan fængselsnævnet dog i forbindelse med en afgørelse om, at løsladelse ikke skal finde sted, eller undtagelsesvis senere, bestemme, at spørgsmålet skal genoptages inden forløbet af 2 år.

Stk. 2. Løsladelse sker på prøve. Prøvetiden fastsættes af fængselsnævnet og kan ikke være kortere end 2 år. § 39, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Overtræder den prøvelsladte de fastsatte vilkår, kan fængselsnævnet ændre vilkårene og forlænge prøvetiden eller bestemme, at han skal genindsættes.

Stk. 4. § 40, stk. 2 og 3, og § 43, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Når en person har hensiddet 20 år i sikkerhedsforvaring, skal han løslades, medmindre fængselsnævnet anser dette for betænkeligt. Spørgsmålet om hans fortsatte

forbliven i sikkerhedsforvaring forelægges da for landsretten for den landsdel, i hvilken anstalten er beliggende. Afgørelsen træffes ved kendelse. Bestemmer retten, at han skal blive i anstalten, forelægges spørgsmålet derefter på ny retten hvert femte år. Når løsladelse finder sted efter forløbet af 20 år eller mere, er løsladelsen ubetinget.“

20. § 67, sidste pkt., ophæves, og **1. pkt.** affattes således:

„Sikkerhedsforvaring udstås i særlig anstalt eller anstaltsafdeling.“

21. I § 68, sidste pkt., ændres „§ 48“ til „§§ 46 og 48“.

22. I § 72, stk. 1, ændres „hans endelige løsladelse“ til „straffens udståelse“.

23. § 75 og § 76 ophæves.

24. § 77 ophæves, og i stedet indsættes:

„§ 75. Udbyttet ved en strafbar handling eller et hertil svarende beløb kan helt eller delvis konfiskeres. Savnes der fornødent grundlag for at fastslå beløbets størrelse, kan der konfiskeres et beløb, som skønnes at svare til det indvundne udbytte.

Stk. 2. Såfremt det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, eller særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor, kan der ske konfiskation af

- 1) genstande, der har været brugt eller bestemt til at bruges ved en strafbar handling,
- 2) genstande, der er frembragt ved en strafbar handling, og
- 3) genstande, med hensyn til hvilke der i øvrigt er begået en strafbar handling.

Stk. 3. I stedet for konfiskation af de i stk. 2 nævnte genstande kan der konfiskeres et beløb svarende til deres værdi eller en del heraf.

Stk. 4. I stedet for konfiskation efter stk. 2 kan der træffes bestemmelse om foranstaltninger vedrørende genstandene til forebyggelse af yderligere lovovertrædelser.

Stk. 5. Når en forening opløses ved dom, kan dens formue, arkiv, protokoller og lignende konfiskeres.

§ 76. Konfiskation efter § 75, stk. 1, kan ske hos den, hvem udbyttet er tilfaldet umiddelbart ved den strafbare handling.

Stk. 2. Konfiskation af de i § 75, stk. 2 og 3, nævnte genstande og værdier kan ske hos den, der er ansvarlig for lovovertrædelser, og hos den, på hvis vegne han har handlet.

Stk. 3. Særlig sikrede rettigheder over genstande, der konfiskeres, bortfalder kun efter rettens bestemmelse under betingelser svarende til de i stk. 2 anførte.

Stk. 4. Har en af de i stk. 1 og 2 nævnte personer efter den strafbare handling foretaget dispositioner over udbytte eller genstande af den i § 75, stk. 2, omhandlede beskaffenhed eller rettigheder herover, kan det overdragne eller dets værdi konfiskeres hos erhververen, såfremt denne var bekendt med det overdragnes forbindelse med den strafbare handling eller har udvist grov uagtsomhed i denne henseende, eller hvis overdragelsen er sket som gave.

§ 77. Sker der konfiskation efter § 75, stk. 1, og har nogen erstatningskrav i anledning af lovovertrædelser, kan det konfiskerede anvendes til dækning af erstatningskravet.

Stk. 2. Det samme gælder genstande og værdier konfiskeret efter § 75, stk. 2 og 3, såfremt der ved dommen træffes bestemmelse derom.

Stk. 3. Har den dømte i et af de i stk. 1 og 2 nævnte tilfælde betalt den forurettede erstatning efter dommen, nedsættes konfiskationsbeløbet tilsvarende.

§ 77 a. Genstande, som på grund af deres beskaffenhed i forbindelse med andre foreliggende omstændigheder må befrygtes at ville blive brugt ved en strafbar handling, kan konfiskeres, for så vidt det må anses for påkrævet for at forebygge den strafbare handling. § 75, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse.“

25. § 78, stk. 3, 1. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

„Spørgsmål om, hvorvidt det udviste forhold er til hinder for udøvelse af en i stk. 2 omhandlet virksomhed, skal af anklagemyndigheden på begæring enten af den, der

F. t. l. om ændr. i borgerlig straffelov. (Vedr. konfiskation, frihedsstraf m. v.).

har fået afslag på ansøgning om sådan autorisation eller godkendelse, eller af vedkommende myndighed indbringes for retten. § 59, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.“

26. I § 79, stk. 1, sidste pkt., ændres

„den ret, der i sidste instans har truffet bestemmelse om rettens frakendelse“ til „retten“.

27. I § 81, stk. 3, 1. pkt., ændres „eller efter at domfældte er blevet endeligt løsladt fra arbejdshus eller sikkerhedsforvaring“ til „eller efter udståelse af arbejdshus eller sikkerhedsforvaring“.

28. § 83, stk. 1, affattes således:

„Begås nogen af de lovovertrædelser, der er nævnt i §§ 119, 121, 141, 142, 180, 181, 237, 244-247, 252, 260, 261, 266 og 291, stk. 2, af en person, der udstår straf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, kan straffen forhøjes til det dobbelte.“

29. I § 83, stk. 2, ændres „stk. 1, 1. punktum“ til „stk. 1“,

§ 83, stk. 3 og 4, ophæves,
og i stk. 5, sidste pkt., ændres „nr. 2-4“ til „nr. 2-3“.

30. § 90, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

31. I § 93, stk. 1, nr. 1, udgår „i 2 år“.

32. I § 93, stk. 1, nr. 2, udgår „hæfte over 2 år eller“.

33. I § 95, stk. 1 og 2, ændres „§§ 62-75“ til „§§ 62-73“.

34. § 118 b ophæves.

35. I § 158, stk. 1, udgår

„eller for anden myndighed, ved hvilken brug af ed er lovhjemlet“.

36. I § 159, stk. 2, ændres „nogen i § 158 nævnt myndighed“ til „retten“, og ordene „når forklaringen ikke er beediget“ udgår.

37. I § 161 udgår „under tilbud om ed“.

38. I § 162 ændres

„med bøde, hæfte indtil 6 måneder eller fængsel indtil 4 måneder“ til

„med bøde eller hæfte eller med fængsel indtil 4 måneder“.

39. § 181, stk. 2, affattes således:

„På samme måde straffes den, der med forsæt til at besvige brandforsikringen eller krænke panthaveres rettigheder eller med lignende retsstridigt forsæt forvolder ildebrand på egen ejendom eller på andens ejendom med ejerens samtykke.“

40. I § 185, § 193, stk. 2, § 263, stk. 1, og § 264, stk. 1, udgår „indtil 6 måneder“.

41. § 197 affattes således:

„Den, der imod politiets advarsel gør sig skyldig i betleri, eller som tillader, at nogen under 18 år, der hører til hans husstand, betler, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 6 måneder. Under formildende omstændigheder kan straffen bortfalde. Advarsel efter denne bestemmelse har gyldighed for 5 år.“

42. I § 199, stk. 1, indsættes som sidste pkt.:
„Pålægget har gyldighed for 5 år.“

43. § 200 og § 201 ophæves.

44. § 209 ophæves.

45. I § 210 indsættes efter stk. 1 som nyt stk.:

„Har anden kønslig omgængelse end samleje fundet sted, bliver en forholdsmæssig mildere straf at anvende.“

46. § 211 og § 212 ophæves.

47. § 217, stk. 1, affattes således:

„Den, der ved udnyttelse af en kvindes sindssygdom eller åndssvaghed skaffer sig samleje uden for ægteskab med hende, straffes med fængsel indtil 6 år.“

48. § 217, stk. 3, ophæves.

49. § 219 affattes således:

„Den, der er ansat eller tilsynsførende ved fængsel, forsorgshjem, børne- eller ungdomshjem, hospital for sindslidende, åndssvageinstitution eller lignende institution,

og som har samleje med nogen, der er optaget i institutionen, straffes med fængsel indtil 4 år.“

50. I § 223, stk. 1, indsættes efter „adoptivbarn“: „stedbarn“.

51. § 225, stk. 4, ophæves.

52. I § 226 udgår:

„eller har han i de i § 217, stk. 3, omhandlede tilfælde handlet uden kendskab til, at pågældende var anbragt og under varetægt som sammesteds nævnt.“

53. I § 229, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:
„En af politiet meddelt advarsel har gyldighed for 5 år.“

54. I § 234, stk. 3, § 266 c, § 267, stk. 1, og § 304, stk. 1, udgår „indtil 1 år“.

55. I § 236, stk. 1, ændres „217, stk. 1 og 3“ to steder til „217, stk. 1“.

56. § 236, stk. 3, affattes således:

„Når der er forløbet 3 år efter straffens udståelse, kan den dømte forlange spørgsmålet om ophævelse af et pålæg efter stk. 1 eller 2 forelagt retten. Begæringen fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten. § 59, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse. Afgørelsen træffes ved kendelse. Tages begæringen ikke til følge, kan den dømte ikke fremsætte ny begæring, før der er forløbet 3 år fra kendelsens afsigelse. Når

særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker før udløbet af denne frist.“

57. §§ 256-259 ophæves.

58. I § 264, stk. 3, udgår „til højere grad af hæfte eller“.

59. I § 265 ændres „bøde eller hæfte indtil 6 måneder“ til „bøde eller hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 måneder“,

og som 2. *pkt.* indsættes:

„En af politiet meddelt advarsel har gyldighed for 5 år.“

60. I § 275, 2. pkt., ændres „264, stk. 3,“ til „264“.

§ 2.

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. maj 1965.

Stk. 2. Med hensyn til prøveløsladelse af fængselsfanger træder bestemmelserne i § 1, nr. 5, dog først i kraft den 1. august 1965.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 1, nr. 17, træder ligeledes først i kraft den 1. august 1965, og dømte, der på dette tidspunkt har haft ophold i arbejdsdshus i mere end 4 år, løslades. Fængselsnævnet afgør, om løsladelsen skal ske ubetinget eller på prøve.

§ 3.

Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for øerne.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget bygger på straffelovrådets betænkning af 1964 om konfiskation samt på forskellige andre (utrykte) indstillinger fra rådet. Rådet har således i juli 1961 og juni 1963 afgivet indstillinger om forskellige spørgsmål vedrørende fuldbyrdelse af frihedsstraf m. v. og i november 1964 om en række andre mindre ændringer i loven.

En del af disse sidstnævnte ændringer går alene ud på ophævelse af bestemmelser, der har mistet deres praktiske betydning, eller ajourføring af regler, der nu har en forældet udformning; andre af ændringerne er mindre realitetsændringer, som der er fundet et praktisk behov for, og som skønnes at kunne gennemføres uden at afvente nogen samlet revision af de afsnit af straffeloven, ændringerne vedrører. Det bemærkes herved, at straffelovens forskellige afsnit efterhånden vil blive forelagt straffelovrådet til revision, men at dette revisionsarbejde nødvendigvis må tage en længere årrække.

Forslaget er i alt væsentligt i overensstemmelse med rådets indstillinger.

Der er ved forslagets udarbejdelse lagt betydelig vægt på at nå frem til regler, der svarer til lovgivningen i de andre nordiske lande. Dette må ses på baggrund af de almindelige bestræbelser på at indføre ensartede strafferetlige regler i disse lande, som er udfoldet de senere år, navnlig efter den nordiske strafferetskomité's nedsættelse.

Der agtes efter lovforslagets eventuelle gennemførelse udstedt en ny lovbekendtgørelse af straffeloven.

Fuldbyrdelse af fængselsstraf (nr. 2-5).

Medens straffelovens regler om ungdomsfængsel blev ændret i 1961, har lovreglerne om almindelig fængselsstraf stadig den form, der blev givet dem i 1930. Efter den udvikling, der siden da er sket inden for fængselsvæsenet her i landet — som i andre lande med et tilsvarende strafferetligt system — kan reglerne ikke længere anses for helt tidssvarende, og det er derfor fundet påkrævet at søge dem ændret på en række punkter.

De fleste af disse ændringer er dog af begrænset praktisk rækkevidde. Nogle af ændringerne er alene ajourføringer af lovteksten. Om samtlige realitetsændringer gælder, at de tager sigte på at effektivisere straffuldbyrdelsen ved at skabe et bedre grundlag for gennemførelse af en behandling (i anstalten og efter løsladelsen), der må anses for egnet til at

formindske risikoen for, at de dømte falder tilbage til kriminalitet.

Ved udformningen af de nye regler er der tillagt de fuldbyrdelsesregler, der gælder i Sverige og Norge, en meget væsentlig betydning. Dette skyldes ikke alene de almindelige synspunkter vedrørende nordisk strafferetligt samarbejde, som er omtalt ovenfor. De svenske og norske fuldbyrdelsesregler, som blev indført i henholdsvis 1945 og 1958, bygger på et meget omfattende forberedelsesarbejde og har nu virket i praksis i en årrække; de er således et betydningsfuldt erfaringsgrundlag. Hertil kommer, at der i de nordiske lande i 1963 blev gennemført en lovgivning om samarbejde med hensyn til fuldbyrdelse af bl. a. frihedsstraf, jfr. således lov nr. 214 af 31. maj 1963 om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m. v.; denne lovgivning kan i praksis føre til mindre rimelige resultater, hvis der er væsentlige forskelle mellem landenes fuldbyrdelsesregler, og det er derfor vigtigt, at de danske regler nu tilnærmes reglerne i de andre nordiske lande.

Til nr. 2 (§ 33, stk. 2).

En tilsvarende bestemmelse indeholdes allerede i § 90, stk. 2, der imidlertid foreslås ændret, jfr. forslaget nr. 30.

Til nr. 3 (§ 34).

Den gældende bestemmelse i § 34 indeholder meget detaljerede regler om, hvorvidt fængselsstraf skal udstås i enrum eller i fællesskab. Disse regler må anses for forældede. Overalt inden for fængselsvæsenet tilstræbes en orden, hvorefter fangerne under deres arbejde m. v. er i fællesskab, men har enrum om natten. Kun hvis fangerne kan arbejde i fællesskab, er der rimelig mulighed for at give dem en arbejds træning og oplæring, der kan have betydning både for deres behandling i anstalten og for deres beskæftigelsesmuligheder efter løsladelsen. På den anden side kan bygningsmæssige forhold (arresthusene) eller fangens manglende evne til at tilpasse sig fællesskab gøre det nødvendigt, at han også i arbejdstiden anbringes i enrum.

På denne baggrund kan det ikke anses formålstjenligt i loven at fastlægge nærmere retningslinier for, om en fængselsstraf skal udstås i fællesskab eller i enrum.

De nuværende detaljerede regler i § 34, stk. 1-3, foreslås derfor ophævet.

Efter den gældende regel i § 34, stk. 4, skal fanger, bortset fra visse nærmere angivne undtagelsestilfælde, have ophold i enrum om natten. Det har være umuligt at gennemføre sådanne bygningsmæssige foranstaltninger, at denne bestemmelse fuldtud har kunnet opfyldes. Herefter er det fundet rigtigst at omredigere reglen, således at den bestemmer, at de dømte „så vidt muligt (skal) have ophold i enrum om natten“. Denne afsvækkelse af bestemmelsen er imidlertid alene udtryk for den opfattelse, at loven ikke bør stille større krav, end det er praktisk muligt at gennemføre. Justitsministeriet er enigt i straffelovrådets indstilling, hvorefter der bør lægges afgørende vægt på tilvejebringelse af bevillinger til gennemførelse af de bygningsmæssige forbedringer, som er en forudsætning for, at alle fængselsfanger kan anbringes i enrum om natten.

Til nr. 4 (§ 35, stk. 2).

Efter den gældende regel i § 35, stk. 2, kan friluftsarbejde uden for anstaltens område finde sted under anstaltens ledelse og tilsyn. Denne bestemmelse er opretholdt i forslaget; det foreslås dog at ophæve begrænsningen til friluftsarbejde.

Gennem en årrække har der for ungdomsfængselsfanger og arbejdsfanger samt for personer anbragt i forvaring efter § 70 været gennemført en ordning, hvorefter der i begrænset omfang er givet de pågældende adgang til i den sidste del af anbringelsestiden at arbejde uden for anstalten hos en privat arbejdsgiver — medens de i øvrigt (uden for arbejdstiden) fortsat har haft ophold i anstalten.

Gennem en sådan arbejdsordning kan der jævnligt skaffes de pågældende en oplæring eller arbejds-træning, der er af væsentlig betydning for deres beskæftigelsesmuligheder efter løsladelsen, men som ikke kan gives dem i anstalten. Hertil kommer, at en sådan delvis tilvænnning til friere forhold kan være et betydningsfuldt led i forberedelsen af den pågældendes løsladelse og derved afsvække eventuelle betænkeligheder ved løsladelsen.

Erfaringerne med hensyn til den nævnte ordning har været gode.

De grunde, der taler for ordningen, gør sig også gældende for almindelige fængselsfangers vedkommende.

På denne baggrund foreslås en bestemmelse, hvorefter der, når det under hensyn til straffetidens længde eller af anden særlig grund findes formålstjenligt, og fare for misbrug ikke antages at foreligge,

kan meddeles fængselsfanger tilladelse til arbejde hos arbejdsgiver uden for anstalten.

Formuleringen af den foreslåede bestemmelse svarer til affattelsen af de tilsvarende regler i Norge og Sverige.

Da der ikke hidtil har været lovhjæmmel til meddelelse af de her omtalte arbejdstilladelser til fængselsfanger, vil ordningen i begyndelsen få forsøgets karakter og vil derfor blive praktiseret med stor forsigtighed. Tilladelserne vil kun blive meddelt til personer med længerevarende straffe og som regel kun i den sidste del af straffetiden som et led i løsladelsens forberedelse.

Til nr. 5 (§ 36).

Den gældende bestemmelse i § 36 angår fangers forplejning. Bestemmelsen har ingen selvstændig betydning ved siden af den almindelige regel i § 49, hvorefter de nærmere fuldbyrdesregler fastsættes ved kgl. anordning, og den foreslås derfor ophævet.

I stedet foreslås som § 36 indsat en bestemmelse om meddelelse af udgangstilladelser til fængselsfanger.

Meddelelse af sådanne tilladelser har positiv hjemmel med hensyn til arbejdsfanger (§ 64) og forvarede efter § 70 samt efter en fortolkning af § 41 også med hensyn til ungdomsfængselsfanger. Endvidere er det antaget, at der uden udtrykkelig hjemmel kan gives udgangstilladelse også til fængsels- og hæftefanger, når ganske særlige hensyn tilsiger det (alvorlig sygdom eller dødsfald i den nærmeste familie), og fare for misbrug ikke antages at foreligge.

Der er behov for meddelelse af udgangstilladelser ud fra to principielt forskellige synspunkter. Undertiden tilsiger humane hensyn, at der gives udgangstilladelse; dette gælder navnlig i de ovenfor nævnte tilfælde af alvorlig sygdom eller dødsfald i den nærmeste familie. I andre tilfælde har meddelelse af udgangstilladelse behandlingsmæssig betydning, navnlig som led i forberedelse af løsladelsen af personer, der udstår længerevarende straf. Det, der kan opnås ved udgangstilladelsen, er navnlig, at fangens forbindelse med hans familie bevares eller genetableres, og at han får mulighed for selv at søge arbejde — på sin tidligere eller en ny arbejdsplads.

På baggrund af de gunstige erfaringer, der er indvundet med hensyn til meddelelse af udgangstilladelse til ungdomsfængselsfanger, arbejdsfanger og forvarede, foreslås det nu, at der på linie med, hvad der gælder i Norge og Sverige, tilvejebringes hjemmel for, at sådanne tilladelser også kan gives til fængselsfanger.

I den foreslåede bestemmelse tager stk. 1 sigte på de ovenfor omtalte tilladelser, der er begrundet i humane hensyn, medens stk. 2, der er begrænset til fanger med længerevarende fængselsstraffe, angår udgangstilladelse med behandlingsmæssigt formål. I begge grupper af tilfælde er det en betingelse for meddelelse af udgangstilladelse, at fare for misbrug ikke antages at foreligge.

Også her er der lagt vægt på at give bestemmelsen en formulering, der svarer til affattelsen af de tilsvarende regler i Norge og Sverige.

Meddelelsen af udgangstilladelse i behandlingsmæssigt øjemed til fængselsfanger vil — lige som de ovenfor omtalte tilladelser til arbejde uden for anstalten — få karakter af et forsøg, for så vidt som sådanne tilladelser hidtil ikke har kunnet gives. Som følge heraf vil der blive udvist megen forsigtighed med hensyn til tilladelseernes meddelelse. Tilladelserne må bl. a. forudsætte, at en væsentlig del af straffetiden er udstået, og at den pågældendes forhold i anstalten har været tilfredsstillende.

Til nr. 5 (§ 37).

Til stk. 1. Bestemmelsen svarer i realiteten ganske til den gældende regel i § 37, stk. 1.

Til stk. 2. Efter den nugældende bestemmelse i § 37, stk. 2, kan fanger, som er svækkede af drikkældighed, overføres til arbejdshus — midlertidigt eller for resten af straffetiden — når det på grund af deres tilstand må antages, at straffen ikke vil have den tilsigtede virkning på dem.

Denne bestemmelse er aldrig anvendt i praksis; dette har formentlig sammenhæng med den begrænsning, der ligger i ordene „svækkede af drikkældighed“. Der forekommer tilfælde, hvor det fra et behandlingsmæssigt synspunkt er rigtigt at overføre en person fra fængsel til arbejdshus. Dette gælder navnlig personer, der er forfaldne til spiritusmisbrug, eller som tidligere har udstået arbejds-hus. Med hensyn til de sidstnævnte tilfælde bemærkes, at det i et ikke helt ubetydeligt omfang forekommer, at tiltalte, der tidligere har været anbragt i arbejdshus, under hensyn til den foreliggende kriminalitets begrænsede omfang idømmes fængselsstraf, uanset at den pågældendes personlige forhold taler for dom til arbejdshus. Med henblik herpå er det af betydning, at der tilvejebringes mulighed for, at de pågældende kan udstå den tidsbestemte fængselsstraf i arbejds-huset.

Forslaget til § 37, stk. 2, er udformet i overensstemmelse med foranstående synspunkter.

Til stk. 3. Bestemmelsen angår overførelse af fængselsfanger til sikkerhedsforvaring.

Efter den gældende bestemmelse er sådan overførelse knyttet til strenge betingelser; overførelse kan kun ske, hvis den idømte straf er fængsel i 8 år eller derover, og halvdelen af straffetiden, dog mindst 5 år, er forløbet; personer, der afsøner straf af fængsel på livstid, kan tidligst overføres efter 16 års forløb. Bestemmelsen er som følge heraf kun sjældent anvendt. Der er et vist behov for overførelse fra almindeligt fængsel til sikkerhedsforvaring uden for rammerne af den gældende regel. Anbringelse af en person i en længere årrække i et af de nuværende lukkede statsfængsler indebærer ofte en betydelig belastning både for fangen og for den pågældende anstalt. Dette gælder naturligvis navnlig, hvis den dømte er psykisk afvigende. Med hensyn til sådanne personer kan en overførelse være af særlig betydning, idet sikkerhedsforvaringsanstalten er lægeligt ledet.

Under hensyn til disse synspunkter foreslås en vis udvidelse af adgangen til overførelse fra fængsel til sikkerhedsforvaring. Sådant overførelse skal efter forslaget kunne finde sted, hvis straffetiden er på 6 år eller derover, og en tredjedel heraf er forløbet. For så vidt angår domfældte, der afsøner fængsel på livstid, skal overførelse kunne ske efter 6 års forløb.

Til nr. 5 (§ 38).

Til stk. 1. Denne bestemmelse medfører en ændring af den nuværende ordning vedrørende prøvelsladelse af fængselsfanger.

I den oprindelige affattelse indeholdt straffeloven kun de bestemmelser om prøvelsladelse fra fængsel, som nu findes i § 38, stk. 1, 2 og 4. Herefter kan prøvelsladelse kun ske, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 9 måneder, er udstået. På den anden side er denne prøvelsladelse forudsat som et regelmæssigt led i fuldbyrdelsen af fængselsstraffe på mere end 9 måneder. Prøvelsladelse forudsætter alene, at fangens forhold ikke gør den utilrådelig, samt at passende arbejde for den løsladte eller hans anbringelse og underhold på anden hensigtsmæssig måde er sikret, og at han erklærer at ville underkaste sig de til løsladelsen knyttede vilkår.

I sin betænkning om forsøgsdomme og betingede domme (1953), s. 52, udtalte straffelovskommissionen, at der ikke kunne være tvivl om, at den gældende bestemmelse i straffelovens § 38, stk. 1, satte for snævre grænser for adgangen til prøvelsladelse, men at det var noget tvivlsomt, i hvilket omfang og på hvilken måde muligheden for prøvelsladelse burde udvides. Kommissionen fandt imidlertid ikke at burde tage nærmere stil-

ling til spørgsmålet i forbindelse med forslaget om forsorgsdomme og betingede domme.

Efter at en nærmere undersøgelse af spørgsmålet derefter var foretaget, blev der ved lov nr. 120 af 17. maj 1956 som stk. 3 i straffelovens § 38 optaget en bestemmelse, hvorefter prøveløsladelse kan ske, når halvdelen af straffetiden, dog mindst 4 måneder, er udstået, og løsladelsen „efter de foreliggende oplysninger, herunder anstaltens udtalelse om fangen, må anses for begrundet i det enkelte tilfælde“.

Denne bestemmelse omfatter to principielt forskellige situationer. For så vidt angår *fængselsstraffe på mere end 9 måneder* betød bestemmelsen blot, at der åbnedes en vis adgang til løsladelse, førend to tredjedele af straffetiden er udstået; dette kan navnlig være hensigtsmæssigt med henblik på den pågældendes arbejdsmæssige placering. Med hensyn til *straffe, der er på mere end 4, men ikke over 9 måneder*, var bestemmelsen derimod en nydannelse af mere principiel karakter. Den betød, at der på dette område nu åbnedes en mulighed for — uden anvendelse af den betingede benådnings form — ved prøveløsladelse at supplere udståelsen af frihedsstraf med efterfølgende prøvetid og tilsyn samt anden efterforsorg.

I praksis er der imidlertid ikke efter § 38, stk. 3, sket prøveløsladelse med hensyn til straffe på 9 måneder og derunder i væsentligt videre omfang, end der tidligere skete betinget benådning. Denne meget begrænsede anvendelse af bestemmelsen skyldes dels den snævre fortolkning, man under hensyn til bestemmelsens forarbejder har ment at måtte anlægge, dels vanskeligheder i forbindelse med bestemmelsens praktiske anvendelse, især vanskelighederne ved at anvende denne undtagelsesbestemmelse på en sådan måde, at der ikke sker en tilsidesættelse af det hensyn til en ligelig behandling af de indsatte, som nødvendigvis må tages.

Det er utvivlsomt, at bestemmelsen ikke tilnærmelsesvis har kunnet imødekomme det behov for tilsyn og anden efterforsorg, som foreligger i praksis med hensyn til fanger, der udstår fængselsstraf på 9 måneder og derunder.

Det er derfor fundet påkrævet at tage spørgsmålet om tilvejebringelse af en bredere mulighed for prøveløsladelse inden for denne gruppe af straffe op til fornyet overvejelse.

Efter disse overvejelser mener man ikke at burde søge at løse det foreliggende problem gennem en udvidelse af reglen i § 38, stk. 3, om prøveløsladelse efter udståelse af halvdelen af straffetiden

(tværtimod foreslås en begrænsning af denne regel, jfr. bemærkningerne nedenfor til stk. 2); der kan anføres principielle betragtninger imod en vidererækkende regel, der åbner mulighed for at afkorte den ved dom fastsatte frihedsstraf med halvdelen.

Derimod foreslås en udvidelse af den almindelige adgang til prøveløsladelse efter udståelse af to tredjedele af straffen, jfr. § 38, stk. 1. Som nævnt ovenfor er det efter denne regel en forudsætning for prøveløsladelse, at den dømte har udstået 9 måneders fængsel. Det foreslås at ændre denne minimumsgrænse til 4 måneder.

Ændringen betyder, at fængselsinspektørerne fremtidig skal forelægge alle sager vedrørende personer, der har udstået to tredjedele og mindst 4 måneder af deres straf, for justitsministeren, som derefter afgør, om prøveløsladelse skal ske. Prøveløsladelse vil, som efter den gældende regel i § 38, stk. 1, jfr. stk. 2, forudsætte, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, at der er sikret ham passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at han erklærer at ville overholde de til løsladelsen knyttede vilkår.

Den foreslåede bestemmelse er i det væsentlige på linje med, hvad der gælder i Norge og Sverige. En ensartet nordisk lovgivning på dette punkt har ikke alene principiel værdi, men også en væsentlig praktisk betydning for det nordiske samarbejde med hensyn til fuldbyrdelse af frihedsstraf; det må navnlig give anledning til betænkeligheder, når de nuværende danske regler om prøveløsladelse kan medføre, at personer, der er dømt i andet nordisk land, men overføres til afsøning i Danmark, bliver undergivet en længerevarende frihedsberøvelse, end domslandets prøveløsladelsesregler ville have ført til.

Man er opmærksom på de principielle synspunkter vedrørende forholdet mellem domstolenes straffastsættelse og den administrative kompetence til prøveløsladelse, som blev fremført i forbindelse med gennemførelsen i 1956 af undtagelsesbestemmelsen i straffelovens § 38, stk. 3, om prøveløsladelse efter udståelse af halvdelen af straffetiden. Disse synspunkter kan imidlertid ikke på tilsvarende måde gøres gældende over for den her foreslåede bestemmelse om en mere almindelig adgang til prøveløsladelse efter udståelse af to tredjedele af straffetiden. Denne ændring er alene en videreførelse af princippet i straffelovens § 38, stk. 1, og vil i forbindelse med den i stk. 2 foreslåede begrænsning i adgangen til at løslade på prøve efter udståelse af den halve straffetid betyde, at reglerne om prøveløsladelse får en større fasthed.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at der undertiden vil ske prøveløsladelse på et tidspunkt, hvor der kun tilbagestår en forholdsvis kort reststraf (jfr. dog den i stk. 3 foreslåede bestemmelse). Med henblik på sådanne tilfælde er det af betydning, at forslaget til § 39, stk. 1, åbner mulighed for at anvende kortere prøvetider (1 år) end de gældende regler gør, og at der således ved prøvetidens fastsættelse kan tages hensyn til reststraffens længde.

Som det fremgår af hovedbegrundelsen for den foreslåede bestemmelse, er det justitsministeriets opfattelse, at der også for fanger, der udstår straffe på 5-9 måneder, er et væsentligt behov for tilsyn og eventuelt anden efterforsorg i forbindelse med løsladelsen. På den anden side kan det nok være tvivlsomt, om forsorgsbehovet er helt så fremtrædende her som med hensyn til fanger, der udstår længere straffe. Hertil kommer, at det over for personer med kort reststraf kan føles mindre rimeligt at sætte længere tids tilsyn og eventuelt andre vilkår i stedet for afsoning af reststraffen, når et behov for efterforsorg ikke er nogenlunde klart indiceret. Under hensyn hertil bør såvel spørgsmålet om anvendelse af tilsyn som spørgsmålet om tilsynstidens længde afgøres på grundlag af en bedømmelse af forholdene i det enkelte tilfælde, jfr. forslaget til § 39, stk. 2.

Til stk. 2. Denne bestemmelse hjemler en adgang til prøveløsladelse, når halvdelen af straffetiden, dog mindst 4 måneder, er udstået. Den svarer til dels til den gældende regel i § 38, stk. 3, men medens denne sidstnævnte regel hjemler adgang til prøveløsladelse, „når dette . . . må anses for begrundet i det enkelte tilfælde“, kræver den her foreslåede bestemmelse, at „særlige omstændigheder“ taler for løsladelse efter udståelse af halvdelen af straffetiden; den betyder således en indskrænkning i adgangen til halvtidsløsladelse. Efter den foreslåede ændring af § 38, stk. 1, vil stk. 2 kun få betydning med hensyn til straffe på over 6 måneders fængsel, og den tager her sigte på de undtagelsestilfælde, hvor særlige grunde, herunder navnlig mulighed for en særlig gunstig arbejdsmæssig placering, taler for, at der sker løsladelse en kortere tid, før to tredjedele af straffetiden er udstået.

Til stk. 3. Efter denne bestemmelse, der er ny, kan der i almindelighed ikke ske prøveløsladelse, når den resterende straffetid er under 30 dage. Denne bestemmelse, der svarer til den regel i den norske fængselslov, bygger på den opfattelse, at det i almindelighed må forekomme betænkeligt, at en fange, hvis reststraf er kortere end 30 dage,

i forbindelse med løsladelsen undergives bestemmelser om prøvetid, tilsyn m. v.

Til stk. 4. Bestemmelsen svarer til den gældende regel i § 38, stk. 2.

Til nr. 5 (§ 39).

Til stk. 1. Denne bestemmelse omhandler det grundvilkår, der er knyttet til enhver prøveløsladelse — at den pågældende ikke i prøvetiden begår nyt strafbart forhold.

Efter den gældende regel i § 40, stk. 1, varer prøvetiden, indtil den resterende straffetid er udløbet, dog mindst 2 år.

Efter den foreslåede bestemmelse fastsættes prøvetiden efter en konkret bedømmelse til mindst 1, højst 3 år. Dog kan der fastsættes en prøvetid på indtil 5 år, når den resterende straffetid overstiger 3 år.

Det er forudsat, at prøvetiden fortsat i de fleste tilfælde fastsættes til 2 år. Om behovet for, når reststraffen er forholdsvis kort, at fastsætte en kortere prøvetid, henvises til bemærkningerne vedrørende § 38, stk. 1.

Til stk. 2. Bestemmelsen angår de øvrige vilkår, der kan fastsættes for prøveløsladelse, det vil navnlig sige de vilkår, der kan danne grundlag for kontrol og forsorgsmæssigt arbejde med den løsladte.

I den gældende regel i § 38, stk. 4, bestemmes, at den prøveløsladte regelmæssigt sættes under tilsyn, og at der „til løsladelsen knyttes det vilkår, at han fører et . . . ordentligt liv samt overholder de ham af den tilsynsførende givne pålæg, ligesom der kan tilføjes yderligere vilkår“.

Det foreslås nu at udforme reglen om vilkår i noget nærmere tilknytning til de regler om betingede domme (§ 57), som blev indført i 1961.

Efter 1. pkt. i den foreslåede bestemmelse skal det i almindelighed fastsættes som vilkår, at den pågældende i hele prøvetiden eller en del af denne undergives tilsyn og fører et ordentligt liv.

Bestemmelsen om tilsyn bygger på den erfaring, at langt de fleste prøveløsladte har behov for et tilsyns støtte i en overgangstid. I de tilfælde, hvor et sådant behov ikke foreligger, bør tilsyn naturligvis undlades. Den foreslåede bestemmelse peger på muligheden for at fastsætte en tilsynstid, der er kortere end prøvetiden, jfr. herved bemærkningerne til § 38, stk. 1.

Adgangen til i forbindelse med et tilsynsvilkår at fastsætte vilkår om, at den løsladte skal føre „et ordentligt liv“, er i overensstemmelse med de nugældende regler.

Efter bestemmelsen i 2. pkt. kan yderligere vilkår fastsættes efter reglerne i § 57 om betingede domme. Herefter kan der gives den prøvelsladte en række praktisk vigtige forskrifter, bl.a. om opholdssted, arbejde, afvænningsbehandling for alkoholmisbrug og psykiatrisk behandling.

Bestemmelsen i 3. pkt. angår spørgsmålet om gyldighedstiden for vilkår om institutionsophold, herunder hospitalsophold. Nogen tidsbegrænsning vedrørende gyldigheden af sådanne vilkår er ikke fastsat i de gældende prøvelsladelsesregler. Principielle synspunkter må imidlertid føre til, at det ikke bør være et vilkår for en prøvelsladelse, at den løsladte tager ophold i en institution i et tidsrum, der er længere end den resterende straffetid; bestemmelsen er udformet i overensstemmelse med disse synspunkter. Man har ikke ment, at bestemmelsen i straffelovens § 57, stk. 1, nr. 2 (i slutningen), om længstetid for visse institutionsophold for betinget dømte bør finde anvendelse i forbindelse med prøvelsladelse.

Til nr. 5 (§ 40).

Til stk. 1. Denne bestemmelse fastsætter de reaktioner, der kan anvendes, når den prøvelsladte begår nyt strafbart forhold eller på anden måde, f.eks. ved at unddrage sig tilsyn, tilsidesætter de fastsatte vilkår. Bestemmelsen er i det væsentlige i overensstemmelse med, hvad der gælder efter den nuværende regel i § 39, og er udformet på lignende måde som § 60, stk. 1, der angår betinget dømte, som overtræder de i dommen fastsatte vilkår. Justitsministeren kan i anledning af vilkårsovertrædelse ændre vilkårene, forlænge prøvetiden eller bestemme, at den prøvelsladte skal genindsættes til udståelse af reststraffen.

Til stk. 2. Det bestemmes i denne regel, at afgørelser efter stk. 1, herunder afgørelse om genindsættelse, kun kan træffes inden for prøvetiden. Reglen er i overensstemmelse med, hvad der følger af den gældende bestemmelse i § 40, stk. 2.

Til stk. 3. Denne bestemmelse angår spørgsmålet om, hvornår man i tilfælde, hvor en prøvelsladte ikke bliver genindsat, skal anse hans straf for udstået.

Herom bestemmer den gældende regel i § 40, stk. 2: „Hvis bestemmelse om genindsættelse ikke er truffet ved prøvetidens udløb, anses straffen for udstået på dette tidspunkt.“

Spørgsmålet har bl.a. betydning i følgende relationer: 1) domme til frihedsstraf har efter

§ 81 kun gentagelsesvirkning inden for en 5 årsperiode regnet fra straffens udståelse, 2) afholdspålæg (§ 72) og pålæg efter § 236, stk. 3, har gyldighed i 5 år regnet fra den endelige løsladelse. Der henvises endvidere til bemærkningerne vedrørende nr. 14 og 16 (dom til arbejdshus).

Den gældende regel i § 40, stk. 2, fører til mindre rimelige resultater, for så vidt som den person, der prøvelslades, bl.a. i de to ovennævnte henseender, får en ugunstigere retsstilling end den, der ikke findes at kunne prøvelslades; hans straf kan i almindelighed ikke anses for udstået, før der er forløbet 2 år (prøvetiden) fra løsladelsen.

Den foreslåede regel i § 40, stk. 3, er i overensstemmelse med den tilsvarende bestemmelse i svensk lovgivning. Den betyder på den ene side, at man ikke, så længe der efter § 40, stk. 1-2, er mulighed for genindsættelse, kan anse straffen for udstået, og på den anden side, at man, når denne mulighed er ophørt, anser udståelsen for sket ved prøvelsladelsen.

Til stk. 4. Denne bestemmelse angår adgangen til fornyet prøvelsladelse efter genindsættelse.

Der sondres i bestemmelsen efter, om genindsættelse sker i anledning af idømmelse af en ny frihedsstraf eller af andre grunde, herunder tilsidesættelse af vilkår fastsat efter § 39, stk. 2.

I de førstnævnte tilfælde skal man — ved afgørelse af spørgsmål om fornyet prøvelsladelse — betragte reststraffen og den nye straf som én fællesstraf. Er denne fællesstraf længere end 4 måneder, vil fornyet prøvelsladelse kunne ske efter de almindelige regler i § 38. Denne ordning er i overensstemmelse med den gældende regel i § 39.

Med hensyn til de tilfælde, hvor genindsættelse sker af anden grund end idømmelse af ny frihedsstraf, foreslås derimod en ændring. Efter den nuværende regel kan fornyet prøvelsladelse kun ske, hvis de almindelige betingelser herfor i det hele er opfyldt med hensyn til reststraffen, og således kun, hvis reststraffen er over 4 måneder, hvad den forholdsvis sjældent er. Dette er ud fra et forsorgsmæssigt synspunkt uheldigt, idet der netop med hensyn til de personer, der genindsættes på grund af tilsidesættelse af vilkår, typisk vil være særligt behov for ved deres fornyede løsladelse at anvende tilsyn m.v. Det foreslås derfor, at der i disse tilfælde fremtidigt skal kunne ske fornyet prøvelsladelse, selv om de tidsmæssige betingelser herfor i § 38, stk. 1 og 2, ikke er opfyldt med hensyn til reststraffen.

Der bør ikke ved en sådan fornyet prøvelsladelse på ny kunne fastsættes en prøvetid af maksi-

F. t. l. om ændr. i borgerlig straffelov. (Vedr. konfiskation. frihedsstraf m. v.).

mal varighed, jfr. § 39, stk. 1. Der er derfor i forslaget optaget en bestemmelse om, at længstetiden efter § 39, stk. 1, kun gælder med fradrag af den tid, hvori den pågældende var prøveløsladt før genindsættelsen. En tilsvarende fradragsregel er angivet med hensyn til prøvetidens minimale varighed.

Ungdomsfængsel (nr. 6-9).

De foreslåede ændringer under nr. 6-9 (§§ 41-43) indebærer ingen nævneværdige realitetsændringer, men er en følge af de foreslåede ændringer vedrørende almindelig fængselsstraf.

Hæftestraf (nr. 10).

Til nr. 10 (§ 44, stk. 1).

Til 1. pkt. Denne bestemmelse fastsætter den tidsmæssige ramme for hæfte, som skal finde anvendelse i alle tilfælde, hvor der ikke i de enkelte straffebestemmelser er fastsat anden strafferamme.

Efter den gældende regel i § 44, stk. 1, 1. pkt., idømmes hæfte, hvor ikke andet er bestemt, fra 7 dage til 2 år.

I praksis idømmes hæftestraf af længere varighed end 60 dage meget sjældent, og hæftestraf på mere end 3 måneder forekommer praktisk taget ikke.

De institutionsmæssige forhold vedrørende fuldbyrdelse af hæftestraf er da også alene indrettet med henblik på korte straffe.

Det er utilfredsstillende, at reglen i § 44 i så væsentlig grad, som tilfældet er, afviger fra forholdene i praksis, og det er derfor rigtigst, at der sker en væsentlig nedsættelse af lovens generelle maksimum.

En sådan nedsættelse vil også indebære en vis fordel med henblik på udformning af strafferammer i de enkelte straffebestemmelser, herunder særlovgivningens strafferegler; det vil i almindelighed blive unødvendigt i disse at angive en særlig længstetid for hæftestraf.

Det foreslås at fastsætte den almindelige længstetid for hæfte til 6 måneder. Under hensyn til praksis kan det diskuteres, om også dette maksimum er for højt. Det må imidlertid anses for rigtigst, at der med henblik på undtagelsestilfælde fastsættes et maksimum, der ligger noget over det strafniveau, der fremgår af den i almindelighed fulgte praksis.

Til 2. pkt. Efter de gældende regler i § 44, stk. 1, 2. og 3. pkt., skal hæftestraf, bortset fra visse undtagelsestilfælde, udstås i enrum.

Som anført af straffelovrådet bør straffeloven ikke være til hinder for, at hæftefanger, ligesom fængselsfanger, under arbejde m.v. kan anbringes i fællesskab.

Under hensyn hertil foreslås en ændring, hvor efter det bestemmes ved kgl. anordning, i hvilket omfang hæfte skal fuldbyrdes i enrum eller i fællesskab. Det foreslås dog fastholdt, at fangerne skal have ophold i enrum om natten.

Til 3. pkt. Det foreslås ved en henvisning til § 36, 1. pkt., at tilvejebringe udtrykkelig hjemmel for, at der under særlige omstændigheder (dødsfald eller alvorlig sygdom i den nærmeste familie) kan gives hæftefanger udgangstilladelse. Derimod bliver der ikke spørgsmål om meddelelse af sådanne tilladelser til hæftefanger ud fra behandlingsmæssige synspunkter (§ 36, 2. pkt.).

Disciplinærstraffe for fanger (nr. 11-12).

Til nr. 11 og 12 (§§ 46-47).

Der foreslås en række mindre ændringer i reglerne om disciplinærstraffe. Nogle af disse regler foreslås ophævet eller ændret, fordi de er forældede eller unødigt vidtgående; på den anden side foreslås visse skærper.

Det foreslås at *ophæve*

a) reglen i § 47, stk. 1, nr. 1, om „nedsættelse i lavere klasse“; denne regel forudsætter det såkaldte progressive fængselssystem (med oprykning i klasser under afsoning), som ikke er lagt til grund for de nuværende fuldbyrdelsesregler.

b) reglen i § 47, stk. 1, nr. 2, om kostindskrænkning (herunder „vand og brød“). Denne disciplinærstraf antages ikke at have nogen nævneværdig betydning for pretholdelse af disciplinen og er vanskeligt forenelig med de principper, der lægges og bør lægges til grund for fangebehandlingen. I praksis er den gået ud af brug. Forslaget om dens ophævelse er i overensstemmelse med de norske og svenske fængselsregler.

Endvidere foreslås to mindre *lemper* i reglerne om strafcelle:

a) Efter § 47, stk. 1, nr. 4, kan der over for hæftefanger anvendes strafcelle i indtil 60 dage. Allerede under hensyn til varigheden af de hæftestrafte, der idømmes i praksis, er denne regel for vidtgående, og det foreslås at begrænse strafcelle-tidens maksimum for hæftefanger til 14 dage.

b) Det følger af § 46, at den tid, hvori en fange sidder i strafcelle, ikke medregnes i straffetiden, og dermed i realiteten medfører en forlængelse af denne. Efter den gældende regel i § 47, stk. 4, må den „ved hensættelse i strafcelle forårsagede forlængelse

af den idømte straffetid dog ikke uden samtykke af justitsministeren overstige en tredjedel og aldrig halvdelen af straffetiden“. Bestemmelsen foreslås ændret (forslaget til § 46, stk. 2, 2. pkt.), således at straffetiden i intet tilfælde kan forlænges med mere end en tredjedel.

På to punkter foreslås en *skærpelse* af de gældende regler om disciplinærstraffe:

a) Den gældende regel i § 47, stk. 1, nr. 6, om „udelukkelse fra arbejdsgodtgørelse“ foreslås udvidet, således at der også kan ske inddragelse af allerede erhvervet arbejdsgodtgørelse (forslaget til § 47, stk. 1, nr. 4).

b) Endvidere foreslås der tilvejebragt hjemmel for, at anstaltsledelsen kan konfiskere indsmuglede genstande m. v.; der har i praksis vist sig et behov herfor.

Betingede domme (nr. 13).

Ved den ændring i reglerne om betingede domme, som gennemførtes i 1961, blev der åbnet mulighed for anvendelse af de såkaldte kombinationsdomme. Hvis det findes påkrævet over for en tiltalt at anvende en ubetinget frihedsstraf, men den pågældendes personlige forhold, herunder navnlig hans behov for tilsyn m. v., taler for anvendelse af betinget dom, kan retten efter § 58, stk. 1, bestemme, at fuldbyrdelsen af en del af den straf, der fastsættes, udsættes efter reglerne om betinget dom. Den ubetingede straf kan i disse tilfælde ikke overstige 3 måneder. Efter reglen i sidste pkt. i § 58, stk. 1, kan retten, når en sag omfatter flere strafbare forhold, idømme ubetinget hæftestraf i forbindelse med betinget fængselsstraf.

Således som § 58, stk. 1, er affattet, kan ubetinget frihedsstraf kun idømmes i forbindelse med en betinget dom med straffastsættelse (§ 56, stk. 2); der er ingen mulighed for at kombinere ubetinget frihedsstraf med betinget dom efter § 56, stk. 1 (uden straffastsættelse).

De grunde, der taler for anvendelse af betinget dom uden straffastsættelse, kan imidlertid også gøre sig gældende i sager, hvor det findes påkrævet at fastsætte en ubetinget straf i forbindelse med den i øvrigt betingede dom. Der har da også i praksis vist sig behov for en sådan kombination. Der foreslås derfor ved en mindre ændring af affattelsen af § 58, stk. 1, 1. pkt., tilvejebragt hjemmel herfor.

Som nævnt hjemler den gældende regel i § 58, stk. 1, 3. pkt., adgang til at kombinere ubetinget hæftestraf med betinget fængselsstraf i tilfælde, hvor sagen omfatter flere forhold. Denne bestemmelse foreslås omredigeret (forslaget til § 58, stk. 1, 3. pkt.), således at denne kombination kan anvendes

også i tilfælde, hvor sagen kun omfatter ét forhold. Der kan i visse tilfælde, navnlig over for yngre lovovertrædere, jfr. princippet i § 91, stk. 2, være trang hertil. Samtidig foreslås det præciseret, at ubetinget hæftestraf kan anvendes i forbindelse med betinget dom (med eller uden straffastsættelse), selv om hæftestraf ikke er indeholdt i den almindelige strafferamme for den pågældende lovovertrædelse (forslaget til § 58, stk. 1, 2. pkt.).

Arbejdshus og sikkerhedsforvaring (nr. 14-21).

Det er hensigten i den nærmeste fremtid at anmode straffelovrådet om at tage straffelovens regler om de forskellige særforanstaltninger, herunder navnlig forvaring og andre foranstaltninger over for psykisk afvigende lovovertrædere, samt arbejdshus og sikkerhedsforvaring, op til overvejelse.

De ændringer i reglerne om arbejdshus og sikkerhedsforvaring, som indeholdes i det foreliggende lovforslag, er derfor i hovedsagen begrænset til, hvad der er en følge af de foreslåede ændringer i reglerne om fuldbyrdelse af fængselsstraf. Der foreslås dog enkelte andre ændringer, som der er fundet behov for, og som findes at kunne foretages, uden at der derved tages stilling til de principielle spørgsmål vedrørende arbejdshus og sikkerhedsforvaring, som bør afvente det ovenfor omtalte almindelige revisionsarbejde, der må forventes at blive ret tidkrævende.

Til nr. 14 og 16 (§ 62, nr. 1 og 3).

Bestemmelserne i § 62, nr. 1 og 3, fastsætter betingelserne for dom til arbejdshus i anledning af henholdsvis berigelsesforbrydelser m. v. og sædelighedsforbrydelser. Efter begge bestemmelser er det en betingelse, at tiltalte har begået den pågældende forbrydelse „inden 3 år efter den (sidste) endelige løsladelse“. Denne betingelse skal ses i sammenhæng med den gældende regel i § 40, stk. 2, hvorefter en straf, når den pågældende prøveløslades, først anses for endeligt udstået, når prøvetiden, der som regel er 2 år, er udløbet. Det følger af denne regel sammenholdt med § 62, nr. 1 og 3, at en person, der løslades på prøve, og som derefter inden for en 5 års periode begår en ny berigelses- eller sædelighedsforbrydelse, opfylder den tidsmæssige betingelse for dom til arbejdshus.

Som omtalt i bemærkningerne til nr. 5 (§ 40, stk. 3) foreslås det nu at ændre § 40, således at straffen for prøveløsladte, der ikke genindsættes, anses for udstået ved prøveløsladelsen. For at undgå, at denne ændring skal medføre en indskrænkning i adgangen til idømmelse af arbejdshus, foreslås det at ophæve 3 års-begrænsningen i § 62, nr. 1 og 3.

Dette betyder, at den almindelige regel i § 81 om gentagelsesvirkning finder anvendelse. Efter denne bestemmelse er gentagelsesvirkning betinget af, at det nye strafbare forhold begås inden for en 5 års periode, der — når § 40 og § 81 ændres i overensstemmelse med det her foreliggende lovforslag — regnes fra løsladelsen, hvad enten denne er endelig eller sker på prøve.

Til nr. 15 (§ 62, nr. 2).

Efter § 62, nr. 2, kan indsættelse i arbejds- hus idømmes i stedet for fængselsstraf, „når nogen, der har udstået 3 straffe for betleri eller været indsat i arbejds- hus, inden 2 år efter den sidste endelige løsladelse gør sig skyldig i betleri, og de foreliggende oplysninger kendetegner ham som en erhvervs- eller vanemæssig forbryder“.

Det foreslås at ophæve denne bestemmelse. Den har gennem en længere årrække været uden nævneværdig praktisk betydning, og ud fra et principielt synspunkt må det forekomme betænkeligt, at en forseelse som betleri — omend kun i gentagelsestilfælde — kan medføre den langvarige og til dels tidsbestemte frihedsberøvelse, som arbejds- hus er. Forslaget om ophævelse af § 62, nr. 2, må ses i sammenhæng med det samtidige forslag om ændring af bestemmelsen i § 197 om straf for betleri (forslagets nr. 41) og de synspunkter, der ligger til grund herfor.

Til nr. 17 (§ 63).

Den foreslåede affattelse af § 63 indebærer 2 ændringer:

1) Anbringelse i arbejds- hus er efter den gældende regel delvis tidsbestemt. Opholdet varer i mindst 1, højst 5 år. Afgørelse om, hvornår løsladelse skal ske inden for disse grænser, træffes af fængsels- nævnet. Løsladelsen kan kun ske ved årsterminerne. Nævnet afgør, om løsladelse skal ske ubetinget eller på prøve. En løsladelse efter 5 års forløb er dog i alle tilfælde ubetinget.

Det foreslås at ændre disse regler, således at løsladelse skal ske senest efter 4 års forløb. Samtidig åbnes der mulighed for, at løsladelse kan ske på prøve også efter denne længstetids udløb, idet der foreslås en bestemmelse om, at fængsels- nævnet ved genindsættelse af en prøveløsladt kan ændre længstetiden for hans ophold i arbejds- hus fra 4 til 5 år.

Den foreslåede ordning svarer i princippet ganske til den, der siden 1930 har været gældende med hensyn til ungdomsfængsels- fanger, hvor den normale længstetid er 3 år, men i forbindelse med genindsættelse kan forlænges til 4 år.

Formålet med ændringen er navnlig at åbne mulighed for, at enhver løsladelse *kan* ske på prøve. Dette må tillægges væsentlig betydning, fordi der med hensyn til praktisk taget alle arbejds- husfanger er behov for den kontrol og støtte, som tilsyn og anden efterforsorg i forbindelse med en prøveløsladelse betyder.

2) Efter den gældende regel kan løsladelse fra arbejds- hus som nævnt kun ske ved årsterminerne.

Denne ordning, der er forskellig fra løsladelses- ordningerne vedrørende ungdomsfængsels- fanger (§ 42) og forvarede efter § 70, er utilfredsstillende. Den kan være en hindring for, at løsladelse sker på det tidspunkt, da det er mest hensigtsmæssigt, f. eks. under hensyn til mulighederne for at skaffe den pågældende hensigtsmæssig beskæftigelse. Også principielle synspunkter taler imod, at enhver afgørelse fra fængsels- nævnet om, at løsladelse ikke kan finde sted på et givet tidspunkt, skal have den virkning, at frihedsberøvelsen forlænges med et år.

På den anden side knytter der sig visse betænkeligheder til en ordning, hvorefter spørgsmålet om løsladelse kan rejses på ethvert tidspunkt under opholdet. En sådan ordning indebærer en fare for, at der til skade for behandlingsarbejdet opstår uro hos den indsatte med pres på anstaltens ledelse for at få løsladelsesspørgsmålet genoptaget.

På denne baggrund foreslås i stk. 1, sidste pkt., en regel om en vis begrænset adgang til løsladelse uden for årsterminer.

Til nr. 18 (§ 64).

Ændringen er alene af redaktionel karakter og til dels en følge af de foreslåede ændringer af reglerne om fuldbyrdelse af fængsels- straf.

Til nr. 19 (§ 66).

Den foreslåede nye affattelse af § 66 betyder navnlig, at der åbnes en begrænset mulighed for, at prøveløsladelse fra sikkerhedsforvaring *kan* ske uden for de faste 2 års- terminer, hvor løsladelses- spørgsmålet efter de gældende regler *skal* tages op; der henvises herom til bemærkningerne vedrørende nr. 17 (§ 63). I øvrigt er de foreslåede ændringer af redaktionel karakter.

Til nr. 20 (§ 67).

Det foreslås at ophæve det fuldstændige forbud i § 67, sidste pkt., mod meddelelse af udgangstilladelse til sikkerhedsforvarede. Denne ændring er konsekvent i forhold til, hvad der gælder med hensyn til forvarede efter § 70 og — efter forslaget — med hensyn til fængsels- fanger. En tilstrækkelig begrænsning i adgangen til at meddele udgangstilladelse følger af

§ 67, 2. pkt., hvorefter reglerne om behandling af arbejdsfanger finder anvendelse på sikkerhedsforvarede „med fornøden hensyntagen til forvaringsfangerens større farlighed“.

Til nr. 21 (§ 68).

Ændringen er rent redaktionel.

Til nr. 22 (§ 72).

Ændringen er en følge af den foreslåede ændring af § 40, stk. 2 (forslagets § 40, stk. 3).

Til nr. 23 (§ 75).

Den gældende regel i § 75 hjemler anvendelse af tidsbestemte foranstaltninger, herunder arbejds- hus, sikkerhedsforvaring, forvaring m. v. efter § 70 og helbredelsesanstalt for drankere, over for truende personer. Bestemmelsen giver på grund af sin vidtgående karakter anledning til principielle betænkeligheder. Den hidrører fra straffeloven af 1866. Den kommission, hvis betænkning (1923) ligger til grund for straffeloven af 1930, foreslog at ophæve bestemmelsen, idet denne måtte anses for overflødig ved siden af den nye straffelovs udvidede regler om straf for fremsættelse af trusler og om foranstaltninger over for psykisk abnorme lovovertrædere. Formentlig ud fra det synspunkt, at man burde afvente disse sidstnævnte reglers virkemåde, blev § 75 imod kommissionens indstilling optaget i den endelige udformning af straffeloven. De praktiske erfaringer har imidlertid bekræftet kommissionens vurdering, hvorefter der ikke kan antages at være noget behov for bestemmelsen, og denne foreslås derfor ophævet som overflødig.

Til nr. 23 (§ 76).

Efter denne bestemmelse skal udlændinge, der ikke i de sidste 5 år har haft stadigt ophold i den danske stat, og som straffes med fængsel i 2 år eller derover, samtidig dømmes til udbringelse af riget efter endt afsoning; kun under særlige omstændigheder kan retten gøre undtagelse fra denne regel. Idømmes kortere fængselsstraf, kan der samtidig dømmes til udbringelse.

En uddømmelse efter disse regler har gyldighed uden tidsbegrænsning, og vender den pågældende tilbage til landet, straffes han efter § 201 med fængsel.

Bestemmelsen i § 76 virker ikke på en tilfredsstillende måde og er unødvendig efter gennemførelse af loven af 1952 om udlændinges adgang til landet, der hjemler udvisning i de tilfælde, der omfattes af § 76. Bestemmelsen anvendes nu kun i forholdsvist få tilfælde, og nogen fast praksis har ikke kunnet

fastlægges. Det er uheldigt, at uddømmelse kun kan ske på ubegrænset tid, og det er for så vidt en fordel, at spørgsmålet om udbringelse af riget i anledning af begåede forbrydelser — som det jævnligt sker i praksis — afgøres i henhold til udlændinge- loven, hvorefter udvisningstilhold kan gives på bestemt tid og senere ophæves. Hertil kommer, at anvendelse af § 76 indebærer en risiko for, at der ved afgørelsen lægges for megen vægt på det på- talte straffbare forholds beskaffenhed og ikke tages tilstrækkeligt hensyn til sådanne personlige forhold, som ikke kommer frem under straffesagen.

Konfiskation (nr. 1 og 24).

Forslagets regler om konfiskation er i overens- stemmelse med det udkast, der indeholdes i straffe- lovrådets betænkning (nr. 355/1964) om konfiska- tion, s. 18-19.

Forslagets § 75 svarer til § 77 i rådets udkast.

— § 76 - - § 77a - - -

— § 77 - - § 77b - - -

— § 77a - - § 77c - - -

Udførlige bemærkninger til de foreslåede bestem- melser indeholdes i betænkningen, s. 20-36.

I forbindelse med en gennemførelse af disse be- stemmelser bør der ske ophævelse af konfiskations- regler i særlovgivningen, jfr. betænkningen s. 43 ff. Forslag herom og om en række andre ændringer i særlovgivningens strafferetlige bestemmelser agtes fremsat i den nærmeste fremtid.

Til nr. 25 og 26 (§§ 78-79).

Det foreslås at ændre §§ 78, stk. 3, og 79, stk. 1, i overensstemmelse med det princip, der er fulgt i § 59, stk. 3, § 60, stk. 2, og § 70, stk. 4.

Dette betyder, at retssager om udelukkelse — på grund af straffbart forhold — fra at udøve en vis virksomhed eller om generhvervelse af fra- kendte rettigheder skal behandles af den underret, der har pådømt straffesagen i første instans, eller underretten i den retskreds, hvor den pågældende bor eller opholder sig.

Til nr. 27 (§ 81).

Ændringen er en følge af den foreslåede ændring af § 40, stk. 2 (forslaget til § 40, stk. 3).

Til nr. 28-29 (§ 83).

§ 83 indeholder en række unødigt komplicerede regler, der til dels stammer fra forskellige plakater m. v. fra begyndelsen af det 19. århundrede om fastsættelse af straf for visse lovovertrædelser be-

gået af fanger. Det foreslås at ændre og forenkle denne bestemmelse på visse punkter:

1) Stk. 1 indeholder regler om obligatorisk forhøjelse af straffen for de pågældende lovovertrædelser til det dobbelte. Dette er uforeneligt med de principper for straffastsættelse, som straffeloven i øvrigt bygger på, og kan føre til urimelige resultater. Det foreslås at ændre bestemmelsen således, at strafforhøjelsen bliver fakultativ, det vil sige beroende på domstolenes bedømmelse af den pågældende sags konkrete omstændigheder. Derimod foreslås ingen begrænsning af rammen for strafforhøjelse („til det dobbelte“).

2) Det foreslås at ophæve reglerne i stk. 1, 2. og 3. pkt., samt stk. 3 og 4; disse regler må anses for overflødige ved siden af andre bestemmelser i straffeloven.

3) Den foreslåede ændring i stk. 5 er en følge af forslaget under nr. 12 om ændring af § 47.

Til nr. 30 (§ 90, stk. 2).

Den foreslåede ophævelse af § 90, stk. 2, 2. pkt., har sammenhæng med de foreslåede ændringer af § 33 og § 44, stk. 1 (forslagets nr. 2 og 10).

Til nr. 31-32 (§ 93).

Disse redaktionelle ændringer er en følge af forslaget under nr. 10 til ændret affattelse af § 44, stk. 1 (længstetiden for hæfte).

Til nr. 33 (§ 95).

Ændringen er en følge af forslaget under nr. 23 om ophævelse af § 75.

Til nr. 34 (§ 118b).

I overensstemmelse med straffelovrådets betænkning om konfiskation (s. 19) foreslås det at ophæve den særlige konfiskationsregel i § 118b.

Om begrundelsen herfor henvises til betænkningen s. 36-38.

Til nr. 35-37 (§§ 153, 159 og 161).

Disse ændringsforslag bygger på udvalgsbetænkningen om vidner (nr. 316/1962) og har således sammenhæng med det nylig fremsatte forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje (vidner m. m.), hvorved reglerne om vidneed m. v. foreslås ophævet.

Der henvises til udvalgsbetænkningen, s. 94-95.

Til nr. 38, 40, 54 og 58.

Ændringerne er alene en følge af den under nr. 10 foreslåede ændring af § 44, stk. 1 (længstetiden for hæfte).

Til nr. 39 (§ 181, stk. 2).

Den gældende regel i § 181, stk. 2, fastsætter straf for „den, som for at besvige brandforsikringen, for at krænke panthaveres rettigheder eller i lignende retsstridig hensigt forvolder ildebrand på egen ejendom eller på anden mands ejendom med hans samtykke“.

Denne bestemmelse har i praksis givet anledning til tvivl med hensyn til de subjektive strafbarhedsbetingelser. Udtrykkene „for at“ og „hensigt“ taler for en fortolkning, hvorefter strafansvar er betinget af, at gerningsmanden ved ildspåsættelsen har *tilstræbt* den i bestemmelsen omhandlede retskrænkelse. Det synes dog at være den overvejende opfattelse, at strafansvar alene forudsætter sædvanligt forsæt og således kan pålægges også i tilfælde, hvor gerningsmanden vel ikke har tilstræbt retskrænkelsen, men dog har vidst eller indset som overvejende sandsynligt, at denne ville blive følgen af hans handling. Det foreslås at præcisere reglen i overensstemmelse med denne sidstnævnte opfattelse.

Til nr. 41 (§ 197).

§ 197 indeholder en ret kompliceret og vidtgående regel om straf for betleri. Bestemmelsen har i væsentlig grad mistet sin praktiske betydning. I de senere år er der kun afsagt 5-10 domme årligt for betleri. Under hensyn til de sociale problemer, som typisk er baggrunden for betleri, taler principielle synspunkter med nogen vægt for at afkriminalisere dette forhold. Hensynet til den offentlige orden synes dog at gøre det betænkeligt helt at ophæve bestemmelsen.

Den foreslåede ændrede affattelse af § 197 er en forenkling af reglen og betyder en vis begrænsning af kriminaliseringen, idet strafansvar som hovedregel gøres betinget af en forudgående advarsel fra politiet. Endvidere åbnes der mulighed for anvendelse af hæftestraf. Endelig foreslås det at give domstolene en noget friere adgang til at lade strafansvaret bortfalde.

Til nr. 41, 42, 53 og 59 (§ 197, § 199, § 229, stk. 4, og § 265).

Efter de her nævnte bestemmelser i straffeloven kan politiet meddele pålæg eller advarsler, hvis tilsidesættelse medfører strafansvar. Der savnes i bestemmelserne en angivelse af gyldighedstiden for disse pålæg og advarsler. Denne foreslås nu fastsat til 5 år, hvilket er i overensstemmelse med princippet i § 81 om dommes gentagelsesvirkning.

Til nr. 43 (§ 200).

Når prostituerede kvinder dømmes efter § 199 for tilsidesættelse af pålæg om at søge lovligt erhverv, kan politiet i henhold til den gældende regel i § 200 give de pågældende tilhold om til visse tider at møde hos politiet og give oplysning om, hvor de bor eller opholder sig, og gøre rede for, på hvilken måde de ernærer sig; tilsidesættelse af tilholdene kan straffes.

Til etablering af en fast politimæssig kontrolordning af denne karakter knytter der sig principielle betænkeligheder. Politikredsene synes da også at følge forskellig praksis med hensyn til meddelelse af tilholdene, og disses tilsidesættelse giver som regel ikke i sig selv anledning til tiltale. Tilholdene kan ikke antages at have nogen positiv betydning som led i prostitutionens bekæmpelse, og de kan have uheldige virkninger; dette gælder bl. a., når de meddeles i tilknytning til en betinget dom med tilsyn; den politimæssige kontrol efter § 200 kan da modvirke tilsynsmyndighedens forsøgsarbejde med den dømte.

Under hensyn hertil foreslås det at ophæve § 200.

Til nr. 43 (§ 201).

Med hensyn til forslaget om ophævelse af § 201 henvises til bemærkningerne vedrørende nr. 23 (§ 76).

Til nr. 44 (§ 209).

§ 209 fastsætter straf for den, „som indgår et ægteskab, der på grund af parternes slægtskab skal eller svogerskab kan omstødes“.

Denne regel foreslås ophævet som overflødig ved siden af reglerne om straf for blodskam (§ 210) og om straf for afgivelse af urigtig erklæring (til lysningsmyndigheden) i forbindelse med ægteskabets indgåelse, jfr. § 161 (og ægteskabsloven af 1922 § 21, nr. 6).

Til nr. 45 (§ 210).

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende regel i § 212 om kønsligt forhold mellem beslægtede, jfr. bemærkningerne nedenfor til nr. 46.

Til nr. 46 og 50 (§ 211, § 212 og § 223, stk. 1).

Efter § 211 straffes samleje mellem besvogrede. Denne regel må forekomme urimeligt vidtgående. Navnlig synes det klart, at strafansvaret ikke bør omfatte tilfælde, hvor det ægteskab, der betinger svogerskabet, er opløst. Men også bortset herfra er bestemmelsen videregående end påkrævet. Et behov for strafansvar kan kun antages at foreligge

i tilfælde, hvor en ægtefælle har kønsligt forhold til et mindreårigt stedbarn.

Under hensyn hertil foreslås det — i overensstemmelse med lovændringer, der i de seneste år er gennemført i Norge og Sverige — helt at ophæve § 211. Samtidig foreslås en udvidelse af § 223. Denne bestemmelse fastsætter straf for den, der har samleje med en person under 18 år, der er den skyldiges adoptivbarn eller plejebarn eller er betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse; bestemmelsen foreslås udvidet til at omfatte samleje med stedbarn under 18 år.

§ 212 fastsætter straf for andet kønsligt forhold end samleje — mellem beslægtede og besvogrede. Reglen foreslås ophævet for så vidt angår besvogrede og i øvrigt overført til § 210, jfr. forslaget nr. 45.

Til nr. 47 (§ 217, stk. 1).

§ 217, stk. 1, fastsætter straf for den, som uden for ægteskab skaffer sig samleje med en kvinde, der er sindssyg eller udpræget åndssvag.

I den strafferetlige teori er det — under henvisning til, at reglen ellers ville medføre urimelige resultater — antaget, at den må fortolkes således, at den kun omfatter tilfælde, hvor manden har opnået samleje ved en *udnyttelse* af kvindens sindssygdom eller åndssvaghed.

Denne begrænsning fremgår imidlertid ikke af lovteksten. Dette er uheldigt, og begrænsningen foreslås derfor nu optaget i loven.

Til nr. 48 (§ 217, stk. 3).

Efter § 217, stk. 3, straffes „den, som har samleje uden for ægteskab med en kvinde, der er optaget i hospital eller anstalt for sindssyge eller åndssvage, medens hun er under sammes varetægt“.

Det foreslås at ophæve denne bestemmelse, der synes upåkrævet og betænkelig.

Bestemmelsen har givet anledning til tvivl med hensyn til anvendelsesområdet. Den omfatter i hvert fald tilfælde, hvor besøgende har kønsligt forhold til de pågældende institutioners patienter. Den har imidlertid herved sigte på interne ordensmæssige problemer i institutionerne, som synes at burde løses uden den strafferetlige retshåndhævelses bistand; der bortses herved fra de tilfælde, hvor det kønslige forhold er opnået ved en udnyttelse af kvindens tilstand, idet disse tilfælde vil være omfattet af § 217, stk. 1, jfr. ovenfor under nr. 47 (Med hensyn til tilfælde, hvor en person, der er ansat ved institutionen, har kønsligt forhold til en af dennes patienter, henvises til bestemmelsen i § 219).

I praksis er bestemmelsen anvendt i tilfælde, hvor en mand har haft kønsligt forhold til en kvinde, der ikke er anbragt på hospital eller anstalt, men er udskrevet i kontrolleret familiepleje. I konsekvens heraf må det påregnes, at bestemmelsen også bliver bragt til anvendelse i tilfælde, hvor kvinden har „ferie“ fra institutionen eller på anden måde midlertidigt har ophold uden for denne. En sådan praksis må give anledning til væsentlige betænkeligheder. Den indebærer en risiko for, at der rejses straffesag og pålægges strafansvar i tilfælde, hvor forholdet ligger udenfor, hvad der bør blive spørgsmål om at betragte som strafværdigt. Den ovenfor omtalte bestemmelse i § 217, stk. 1, må antages fuldt ud at omfatte de tilfælde, hvor der er behov for at pålægge en mand straf for at have haft kønsligt forhold til en sindssyg eller åndssvag kvinde.

Til nr. 49 (§ 219).

Ændringerne er alene af redaktionel karakter.

Til nr. 51 (§ 225, stk. 4).

I 1961 blev der i straffeloven optaget en bestemmelse om straf for den, „der ved betaling eller løfte herom skaffer sig kønsligt forhold til en person af samme køn under 21 år“.

Formålet med denne bestemmelse, der bl. a. byggede på det materiale, som blev fremlagt ved udvalgsbetænkningen af 1955 om bekæmpelse af prostitutionen, var at begrænse den homoseksuelle ungdomsprostitution.

Såvel ved bestemmelsens gennemførelse som i tiden derefter er der fra flere sider peget på de principielle betænkeligheder, som bestemmelsen kan give anledning til ved sin særbehandling af homoseksuelle forhold. Det har også været hævdet, at bestemmelsen i praksis skulle have haft uheldige virkninger; den skulle have medført en øget afpresnings- og voldskriminalitet over for homoseksuelle personer samt tilbageholdenhed hos sådanne personer med hensyn til indgivelse af politianmeldelse om strafbare handlinger, begået imod dem.

På baggrund heraf blev der i begyndelsen af 1964 iværksat en undersøgelse af bestemmelsens virkninger. Disse er blevet søgt belyst gennem erklæringer fra politi, anklagemyndighed, Dansk Forsorgsselskab, socialministeriet (børne- og ungdomsforsorgen) og forsvarsministeriet.

Efter det materiale, der således foreligger, synes der ikke at være grundlag for at antage, at bestemmelsen har ført til øget volds- eller afpresningskriminalitet over for homoseksuelle. Politii og anklagemyndighed finder heller intet grundlag for

at antage, at bestemmelsen har ført til større tilbageholdenhed hos homoseksuelle personer med hensyn til at indgive anmeldelser. I det materiale, justitsministeriet har tilvejebragt, foreligger dog oplysninger om enkelte tilfælde af vold og afpresningsforsøg over for homoseksuelle, som — af frygt for at pådrage sig straf efter § 225, stk. 4, — ikke har ønsket at indgive anmeldelse til politiet.

På den anden side giver det foreliggende materiale ikke klare holdepunkter for at antage, at bestemmelsen har haft en begrænsende virkning på den homoseksuelle ungdomsprostitutions omfang.

Under hensyn hertil og til de ovenfor omtalte principielle betænkeligheder, bestemmelsen kan give anledning til, foreslås det nu at ophæve den.

Det vil samtidig blive overvejet nærmere, om bekæmpelsen af den homoseksuelle ungdomsprostitution på anden måde kan effektiviseres. Politiet er således i den senere tid gået over til at meddele visse homoseksuelt prostituerede pålæg efter straffelovens § 199 om at søge lovligt erhverv. Da den homoseksuelle prostitution ofte har tilknytning til restaurationer, er spørgsmålet om en mere effektiv administration af visse af bevarterlovens regler (navnlig § 35, stk. 4, og § 36) taget op til undersøgelse. Endvidere vil spørgsmålet om foranstaltninger over for homoseksuelt prostituerede, herunder navnlig foranstaltninger i forbindelse med betingede domme efter § 230, blive behandlet i justitsministeriets kriminalforsorgsvalg.

Til nr. 52 og 55 (§ 226 og § 236, stk. 1).

Ændringerne er en følge af den foreslåede ophevelse af § 217, stk. 3, jfr. forslaget nr. 48.

Til nr. 56 (§ 236, stk. 3).

Det foreslås, at reglen formuleres efter de retningslinjer, der er fulgt ved affattelsen af § 59, stk. 2 og 3, og § 70, stk. 3 og 4, samt forslagene under nr. 25 og 26 vedrørende §§ 78 og 79.

Til nr. 57 (§§ 256-259).

§§ 256-59 fastsætter straf for smitte med køns sygdom. Tilsvarende regler foreslås optaget i loven om bekæmpelse af kønssygdomme ved et forslag om ændring i denne lov. Det foreslås derfor at ophæve de nævnte bestemmelser i straffeloven.

Til nr. 59 (§ 265).

Den gældende regel i § 265 fastsætter straf af bøde eller hæfte indtil 6 måneder for den, „der

krænker nogens fred ved trods forud af politiet given advarsel at trænge ind på ham, forfølge ham med skriftlige henvendelser eller på anden lignende måde forulempe ham“.

Det foreslås nu at udvide strafferammen, således at der under skærpene omstændigheder kan anvendes fængselsstraf.

Den nugældende strafferamme synes at bygge på en vurdering af de af bestemmelsen omfattede forhold, hvorefter disse betragtes som fredskrænkelser af mindre alvorlig beskaffenhed. En ikke helt ubetydelig del af de sager vedrørende overtrædelse af § 265, som foreligger i praksis, angår imidlertid forhold af en ret alvorlig beskaffenhed, herunder navnlig fremsættelse af trusler, som til dels kan ligestilles med de af § 266 omfattede forhold, der kan medføre straf af bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.

Til nr. 60 (§ 275).

Efter § 275 er overtrædelser af kap. 27 (freds- og ærekrænkelser) som hovedregel undergivet privat påtale. I § 275, 2. pkt., bestemmes dog bl. a., at den forurettede kan begære offentlig påtale af overtrædelser af § 264, stk. 3, der angår husfredskrænkelser af særlig alvorlig karakter. Derimod gælder en tilsvarende regel ikke med hensyn til overtrædelse af de almindelige regler om husfredskrænkelser i § 264, stk. 1 og 2.

Det foreslås nu, at den forurettede skal kunne begære offentlig påtale af enhver overtrædelse af § 264. Denne ændring betegner en rimelig udvidelse af den forurettedes retsbeskyttelse og synes konsekvent i forhold til den gældende ordning, hvorefter der kan begæres offentlig påtale med hensyn til tilsidesættelser af advarsler i henhold til § 265, jfr. ovenfor under nr. 59.

Bilag.

I dette bilag opføres i venstre spalte de i lovforslaget § 1 nævnte bestemmelser*) i den nugældende formulering, medens de foreslåede ændringer opføres i højre spalte.

Gældende formulering.

§ 33. Fængsel idømmes på livstid eller på tid, ikke under 30 dage og ikke over 16 år.

§ 34. Det bestemmes ved kgl. anordning, i hvilket omfang fængsel skal fuldbyrdes i enrum eller i fællesskab, dog at kortere fængselsstraffe som regel skal fuldbyrdes i enrum, længere fængselsstraffe i fællesskab.

Stk. 2. Selv om straffen i øvrigt fuldbyrdes i fællesskab, kan fangen dog holdes i enrum i den første del af straffetiden og ved straffetidens slutning.

Stk. 3. Fuldbyrdes straffen i enrum, holdes fangen afsondret såvel om dagen som om natten. Dog kan der ved gudstjeneste, undervisning, foredrag, legemsøvelser og under gårdtur foretages sådanne afvigelser fra afsondringen, som på grund af fangens alder eller helbredstilstand eller af andre grunde anses for ønskelige. Endvidere kan der, hvor det findes påkrævet, for enkelte fangers vedkommende også i anden henseende afviges fra afsondringen.

Stk. 4. Fuldbyrdes straffen i fællesskab, holdes fangen dog, bortset fra ophold uden for anstaltens område, afsondret om natten, for så vidt hans helbred ikke er til hinder derfor, og han kan holdes afsondret under gudstjeneste, undervisning, forberedelse der-til og gårdtur samt i fritid og spisetid.

§ 35. Fangerne er pligtige at udføre det arbejde, der pålægges dem i overensstemmelse med den kgl. anordning, som derom udfærdiges. Ved denne fastsættes tillige de nærmere regler om arbejdspenge til fangerne. Arbejdspengene kan anvendes som erstatning for skade eller udgifter, som fangen under fængselsopholdet bliver ansvarlig for.

Forslaget.

2. I § 33 indsættes som stk. 2:

„I tilfælde, hvor der er hjemmel til at forhøje den straf, der er foreskrevet for en lovovertrædelse, kan der dog idømmes fængsel indtil 20 år.“

3. § 34 affattes således:

„Det bestemmes ved kgl. anordning, i hvilket omfang fængsel skal fuldbyrdes i enrum eller i fællesskab. De dømte skal dog så vidt muligt have ophold i enrum om natten.“

*) Bestemmelser, hvori der i det væsentlige kun foretages ændringer af redaktionel karakter, er ikke medtaget.

Gældende formulering.

Stk. 2. Friluftsarbejde uden for anstaltens område kan finde sted under anstaltens ledelse og tilsyn.

§ 36. Fangerne forplejes efter et af justitsministeren udfærdiget reglement. De må ikke til forplejning eller i øvrigt forskaffe sig eller modtage andet end, hvad anordninger og reglementer hjemler.

§ 37. Fanger, der på grund af psykisk afvigelse viser sig uegnede til ophold i almindeligt fængsel, kan efter indstilling af anstaltens styrelse af fængselsnævnet midlertidigt eller for resten af straffetiden overflyttes til en anstalt eller anstaltsafdeling som omhandlet i § 17, stk. 2.

Stk. 2. Fanger, som er svækkede af drikfældighed, kan, når det på grund af deres tilstand må antages, at straffen ikke vil have den tilsigtede virkning på dem, efter indstilling af anstaltens styrelse af fængselsnævnet midlertidigt eller for resten af deres straffetid overflyttes til arbejds hus (§ 64).

Stk. 3. Fanger, hvis straffetid udgør 8 år eller derover, kan, når halvdelen af straffetiden, dog mindst 5 år, er forløbet, efter indstilling af anstaltens styrelse af fængselsnævnet overflyttes til forvaringsanstalt (§ 67) for resten af deres straffetid. For livstidsfangere vedkommende kan sådan overflytning finde sted efter 16 års forløb.

§ 38. Når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 9 måneder, er udstået, afgør justitsministeren efter indstilling fra anstaltens styrelse, om fangen skal løslades på prøve.

Forslaget.

4. § 35, stk. 2, affattes således:

„Arbejde uden for anstaltens område kan finde sted under anstaltens ledelse og tilsyn. Når det under hensyn til straffetidens længde eller af anden særlig grund findes formålstjenligt, og fare for misbrug ikke antages at foreligge, kan der meddeles tilladelse til arbejde hos arbejdsgiver uden for anstalten.“

5. §§ 36-40 affattes således:

„**§ 36.** Når særlige omstændigheder taler derfor, kan der meddeles den dømte udgangstilladelse for et kortere tidsrum. Til personer, der udstår længerevarende fængselsstraf, kan sådan tilladelse endvidere meddeles, når det må anses for formålstjenligt med henblik på den pågældendes behandling, herunder forberedelse af hans løsladelse. Udgangstilladelse kan kun meddeles, når fare for misbrug ikke antages at foreligge.

§ 37. Hvis den dømte på grund af psykisk afvigelse viser sig uegnet til ophold i almindeligt fængsel, kan fængselsnævnet bestemme, at han midlertidigt eller for resten af straffetiden skal overflyttes til en anstalt eller anstaltsafdeling, som omtalt i § 17, stk. 2.

Stk. 2. Er den dømte forfalden til alkoholmisbrug, eller har han tidligere udstået arbejds hus, kan fængselsnævnet bestemme, at han midlertidigt eller for resten af straffetiden skal overflyttes til arbejds hus, såfremt sådan anbringelse må anses for mere formålstjenlig.

Stk. 3. Er den dømtes straffetid 6 år eller derover, og har han udstået en tredjedel heraf, kan fængselsnævnet bestemme, at han midlertidigt eller for resten af straffetiden skal overflyttes til sikkerhedsforvaring. Den, der er idømt fængsel på livstid, kan overflyttes efter 6 års forløb.

§ 38. Når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 4 måneder, er udstået, afgør justitsministeren, eller den, han bemyndiger dertil, om den dømte skal løslades på prøve.

Gældende formulering.

Stk. 2. Løsladelsen forudsætter, at fangens forhold ikke gør den utilrådelig, samt at passende arbejde for den løsladte eller hans anbringelse og underhold på anden hensigtsmæssig måde er sikret, og at han erklærer at ville underkaste sig de til løsladelsen knyttede vilkår.

Stk. 3. Efter justitsministerens bestemmelse kan prøveløsladelse ske tidligere end i stk. 1 nævnt, når dette efter de foreliggende oplysninger, herunder anstaltens udtalelser om fangen, må anses for begrundet i det enkelte tilfælde. Prøveløsladelse kan tidligst ske, når fangen har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 4 måneder.

Stk. 4. Ved løsladelse på prøve sættes pågældende regelmæssig under tilsyn gennem en i sådant øjemed virkende institution eller af en dertil egnet og villig person, og til løsladelsen knyttes det vilkår, at han fører et straffrit og ordentligt liv samt overholder de ham af den tilsynsførende givne pålæg, ligesom der kan tilføjes yderligere vilkår.

§ 39. Overtræder den prøveløsladte de fastsatte vilkår, afgør justitsministeren, om genindsættelse skal ske. Finder genindsættelse sted, fuldbyrdes den resterende del af straffen som en ny straf. Skal den pågældende udstå anden fængselsstraf, sammenlægges denne med reststraffen.

§ 40. Prøvetiden varer, indtil den tilbagestående straffetid er udløbet, dog mindst 2 år.

Stk. 2. Hvis bestemmelse om genindsættelse ikke er truffet ved prøvetidens udløb, anses straffen for udstået på dette tidspunkt.

Forslaget.

Stk. 2. Efter justitsministerens bestemmelse kan løsladelse på prøve ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 4 måneder.

Stk. 3. Prøveløsladelse kan i almindelighed ikke ske, når den resterende straffetid er mindre end 30 dage.

Stk. 4. Løsladelse på prøve forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, at der er sikret ham passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at han erklærer at ville overholde de til løsladelsen knyttede vilkår.

§ 39. Løsladelse betinges af, at den pågældende ikke i prøvetiden begår strafbart forhold. Prøvetiden fastsættes til mindst 1, højst 3 år. Hvis den resterende straffetid overstiger 3 år, kan der dog fastsættes en prøvetid på indtil 5 år.

Stk. 2. Det skal i almindelighed fastsættes som vilkår for løsladelsen, at den pågældende i hele prøvetiden eller en del af denne undergives tilsyn og fører et ordentligt liv. Yderligere vilkår kan fastsættes efter reglerne i § 57. Vilkår om ophold i hjem, hospital eller anden institution har ikke gyldighed for længere tidsrum end den resterende straffetid. § 57, stk. 2, og § 59, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse.

§ 40. Overtræder den prøveløsladte de fastsatte vilkår, kan justitsministeren

- 1) ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den i § 39 fastsatte længstetid.
- 2) bestemme, at han skal genindsættes til udståelse af reststraffen.

Stk. 2. Afgørelse efter stk. 1 kan kun træffes inden prøvetidens udløb.

Stk. 3. Bliver der ikke truffet bestemmelse om genindsættelse, anses straffen for udstået på det tidspunkt, da prøveløsladelse fandt sted.

Stk. 4. Finder genindsættelse sted på grund af nyt strafbart forhold, for hvilket der idømmes frihedsstraf, skal den resterende del af straffen i forbindelse med den nu idømte straf ved afgørelse om fornyet prøveløsladelse betragtes som en ny straf. Såfremt genindsættelse finder sted af andre

Gældende formulering.

§ 44 *Hæfte* idømmes, hvor ikke andet er bestemt, fra 7 dage til 2 år. Straffen udstås i enrum med de undtagelser og lempelser, som hensynet til fangens alder eller helbreds-tilstand måtte kræve. Når hæfte i medfør af § 90 idømmes i længere tid end 2 år, kan justitsministeren dog bestemme, at straffen helt eller delvis skal udstås i fællesskab.

§ 46. — — —

Stk. 2. Til straffetiden medregnes ikke den tid, i hvilken en fange hensættes i strafcelle, eller den tid, der forløber, inden en undvegen fange genindsættes.

§ 47. Over for fanger, der udstår straf, kan efter nærmere ved kgl. anordning fastsatte regler følgende disciplinærstraffe anvendes:

- 1) udelukkelse fra begunstigelser, som anordninger og reglementer hjemler fanger, hvis opførsel er tilfredsstillende, såsom nedsettelse i lavere klasse,
- 2) kostindskrænkning indtil 15 dage; hvis den består i, at der kun gives fangen vand og brød, kan den dog kun anvendes over for personer over 18 år, og for fanger, der udstår hæfte, kun indtil 5 dage,
- 3) udelukkelse fra arbejde indtil 14 dage,
- 4) hensættelse i strafcelle indtil 60 dage, for fanger, der udstår fængsel, dog 3 måneder.

Endvidere over for fanger, der udstår *hæfte*:

- 5) udelukkelse fra adgang til selv at sørge for deres forplejning i højst 30 dage, samt over for fanger, der udstår *fængsel*:
- 6) udelukkelse fra arbejdsgodtgørelse.

Stk. 2. Flere disciplinærstraffe kan anvendes i forening.

Stk. 3. Den under 2) nævnte straf kan kun anvendes, når det efter indhentet lægeerklæring må antages at kunne ske uden

Forslaget.

grunde, kan fornyet prøveløsladelse ske, selv om de tidsmæssige betingelser i § 38, stk. 1 og 2, ikke er opfyldt med hensyn til reststraffen. Med hensyn til prøvetid eftersådan prøveløsladelse gælder de i § 39 fastsatte tider med fradrag af den tid, i hvilken den pågældende tidligere har været prøveløsladt.“

10. § 44, stk. 1, affattes således:

„*Hæfte* idømmes fra 7 dage til 6 måneder. Det bestemmes ved kgl. anordning, i hvilket omfang hæfte skal fuldbyrdes i enrum eller i fællesskab. De dømte skal have ophold i enrum om natten. § 36, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse.“

11. I § 46, stk. 2, indsættes som nyt 2. pkt.:

„Straffetiden kan dog ikke ved hensættelse i strafcelle forlænges med mere end en tredjedel.“

12. § 47 affattes således:

„**§ 47.** Over for dømte, der udstår frihedsstraf, kan følgende disciplinærstraffe anvendes:

- 1) udelukkelse fra begunstigelser, der er hjemlet for dømte, hvis opførsel er tilfredsstillende.
- 2) udelukkelse fra arbejde indtil 14 dage.
- 3) hensættelse i strafcelle indtil 3 måneder, for dømte, der udstår hæfte, dog kun indtil 14 dage.
- 4) over for dømte, der udstår fængsel: udelukkelse fra arbejdsgodtgørelse eller inddragelse af allerede erhvervet arbejdsgodtgørelse.
- 5) over for dømte, der udstår hæfte: udelukkelse i indtil 30 dage fra adgang til selv at sørge for deres forplejning.

Stk. 2. Flere disciplinærstraffe kan anvendes i forening.

Stk. 3. Såfremt en person, der udstår frihedsstraf, findes i besiddelse af genstande, som ulovligt er indført, erhvervet eller tilvirket i anstalten, kan genstandene konfiskeres, medmindre de tilhører nogen, der ikke er ansvarlig for det ulovlige forhold.“

Gældende formulering.

skade for fangens legemlige og åndelige sundhed.

Stk. 4. Den ved hensættelse i strafcelle forårsagede forlængelse af den idømte straffetid må ikke uden samtykke af justitsministeren overstige en tredjedel og aldrig halvdelen af straffetiden.

§ 58. Skønnes anvendelse af ubetinget frihedsstraf påkrævet, men taler oplysningerne om tiltaltes personlige forhold for anvendelse af betinget dom, kan retten bestemme, at fuldbyrdelsen af en del af den straf, der fastsættes, udsættes i overensstemmelse med reglerne i § 56. Den ubetingede straf kan ikke overstige 3 måneder. Omfatter sagen flere strafbare forhold, kan der idømmes ubetinget straf af hæfte i forbindelse med betinget fængselsstraf.

§ 62. Indsættelse i arbejds hus i stedet for fængselsstraf kan idømmes,

1) når nogen, der har udstået 2 fængselsstraffe for berigelsesforbrydelse eller overtrædelse af § 228 eller § 229 eller været indsat i arbejds hus, inden 3 år efter den sidste endelige løsladelse gør sig skyldig i en af de nævnte forbrydelser, og de begåede forbrydelser må betragtes som udslag af hang til lediggang og uordnet levevis, uden at dog hensynet til samfundets sikkerhed kræver anvendelse af sikkerhedsforvaring efter § 65,

2) når nogen, der har udstået 3 straffe for betleri eller været indsat i arbejds hus, inden 2 år efter den sidste endelige løsladelse gør sig skyldig i betleri, og de foreliggende oplysninger kendetegner ham som en erhvervs- eller vanemæssig forbryder, uden at dog hensynet til samfundets sikkerhed kræver anvendelse af sikkerhedsforvaring efter § 65,

3) når nogen, der for en i kapitel 24 omhandlet forbrydelse har udstået fængselsstraf, eller som har været indsat i arbejds hus, inden 3 år efter den endelige løsladelse gør sig skyldig i sådan forbrydelse, og den skyldiges forhold udviser, at han har hang til at begå forbrydelser af nævnte art, uden at dog hensynet til samfundets sikkerhed

Forslaget.

13. § 58, stk. 1, affattes således:

„Skønnes anvendelse af ubetinget frihedsstraf påkrævet, men taler oplysningerne om tiltaltes personlige forhold for anvendelse af betinget dom efter § 56, kan retten bestemme, at en del af den forskyldte straf, dog højst 3 måneder, skal fuldbyrdes, medens dommen i øvrigt gøres betinget. I dette tilfælde kan ubetinget hæftestraf anvendes, selv om denne strafart ikke i øvrigt er hjemlet for overtrædelsen. Ubetinget hæftestraf kan idømmes i forbindelse med betinget fængselsstraf.“

14. I § 62, nr. 1, ændres

„inden 3 år efter den sidste endelige løsladelse“ til „derefter“.

15. § 62, nr. 2, ophæves.

16. I § 62 ændres nr. 3 og 4 til nr. 2 og 3, og i nr. 3 ændres ordene „inden 3 år efter den endelige løsladelse“ til „derefter“.

Gældende formulering.

kræver anvendelse af sikkerhedsforvaring efter § 65,

4) når nogen har begået en forbrydelse under påvirkning af spirituose drikke, og han må antages at være forfalden til drukenskab.

§ 63. Ingen til arbejdshus dømt person kan løslades, før 1 år er forløbet efter indsættelsen, eller holdes tilbage i arbejdshus ud over 5 år. Finder anstaltens styrelse, at han efter 1 års forløb bør løslades, træffer fængselsnævnet afgørelse herom. Når 2 år er forløbet, afgør fængselsnævnet efter indstilling fra anstaltens styrelse, om den dømte bør forblive i arbejdshuset. Besluttes dette, skal spørgsmålet genoptages og ny afgørelse træffes, hver gang der yderligere er forløbet 1 år fra indsættelsen, indtil 5 års fristen er udløbet. Ud over, hvad foran er foreskrevet, kan spørgsmålet om løsladelse ikke forelægges fængselsnævnet.

Stk. 2. Fængselsnævnet bestemmer, om løsladelse skal ske ubetinget eller på prøve, og fastsætter prøvetidens længde til mindst 1, højst 3 år. Bestemmelserne i §§ 38, stk. 2 og 4, 40, stk. 2, og 43, stk. 2, finder anvendelse. Beslutning om genindsættelse træffes af fængselsnævnet.

Stk. 3. For de i henhold til § 37, stk. 2, til arbejdshus overførte fanger gælder ovenstående regler ikke.

Stk. 4. De i § 46 indeholdte bestemmelser finder tilsvarende anvendelse over for de i arbejdshus indsatte personer.

§ 64. Arbejdshus udstås i en dertil bestemt anstalt eller anstaltsafdeling, der tilhører staten eller dog står under dennes styre. De i arbejdshus indsatte personer er undergivet arbejdspligt efter regler, som nærmere fastsættes ved kgl. anordning. Friluftsarbejde anvendes i størst muligt omfang. Bestemmelserne i § 35, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse. Behandlingen bør ikke være hårdere, end hensynet til disciplinen

Forslaget.

17. § 63 affattes således:

„**§ 63.** Spørgsmålet om løsladelse fra arbejdshus afgøres af fængselsnævnet. Den dømte kan ikke løslades, før der er forløbet 1 år efter indsættelsen, eller holdes tilbage i arbejdshus ud over 4 år, jfr. dog stk. 3. Efter 2 års ophold skal spørgsmålet om løsladelse tages op. Sker der ikke løsladelse på dette tidspunkt, skal spørgsmålet genoptages, når der yderligere er forløbet 1 år. Uden for de ovennævnte tidspunkter kan spørgsmålet om løsladelse ikke tages op. Når der foreligger særlige omstændigheder, kan fængselsnævnet dog i forbindelse med en afgørelse om, at løsladelse ikke skal finde sted, eller undtagelsesvis senere, bestemme, at spørgsmålet skal genoptages inden forløbet af 1 år.

Stk. 2. Fængselsnævnet bestemmer, om løsladelsen skal ske ubetinget eller på prøve. § 39 finder tilsvarende anvendelse. Endvidere finder § 38, stk. 4, anvendelse med hensyn til løsladelse på prøve, der sker inden forløbet af 4 år.

Stk. 3. Overtræder den prøveløsladte de fastsatte vilkår, kan fængselsnævnet ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den fastsatte længstetid eller bestemme, at han skal genindsættes. En genindsat kan efter nævnets bestemmelse holdes tilbage i arbejdshus indtil 1 år ud over den i stk. 1 nævnte længstetid.

Stk. 4. § 40, stk. 2 og 3, og § 43, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.“

18. § 64 affattes således:

„Arbejdshus udstås i særlig anstalt. §§ 34-36 finder tilsvarende anvendelse. Friluftsarbejde anvendes i størst muligt omfang. Behandlingen må ikke være hårdere, end hensynet til disciplinen og arbejdspligtens opfyldelse kræver.“

Gældende formulering.

og arbejdspligtens opfyldelse kræver. Arbejdshusets styrelse kan tilstå den, der ved god opførsel har gjort sig fortjent dertil, en begrænset udgangstilladelse.

§ 66. Ingen til sikkerhedsforvaring dømt person kan løslades, før 4 år er forløbet efter indsættelsen. Når 4 år er forløbet, afgøres spørgsmålet, om løsladelse skal finde sted, af fængselsnævnet. Løsladelse sker på prøve efter de i §§ 38, stk. 2 og 4, og 40, stk. 2, indeholdte regler. Prøvetiden, der mindst skal være 2 år, fastsættes af fængselsnævnet, som ligeledes træffer beslutning om genindsættelse. Bestemmelsen i § 43, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse. Nægtes løsladelse, kan spørgsmålet tidligst efter 2 års forløb rejses på ny.

Stk. 2. Når en person har hensiddet 20 år i sikkerhedsforvaring, skal han løslades, medmindre fængselsvæsenet anser dette for betænkeligt. Spørgsmålet om hans fortsatte forbliven i forvaringsanstalten forelægges da for landsretten for den landsdel, i hvilken anstalten er beliggende. Afgørelsen træffes ved kendelse. Bestemmer retten, at han skal blive i forvaringsanstalten, forelægges spørgsmålet derfter på ny retten hvert femte år. Når løsladelse finder sted efter forløbet af 20 år eller mere, er løsladelsen ubetinget.

Stk. 3. For de i henhold til § 37, stk. 3, til forvaringsanstalt overførte fanger gælder ovenstående regler ikke.

Stk. 4. De i § 46 indeholdte bestemmelser finder tilsvarende anvendelse over for de i forvaringsanstalt anbragte personer.

§ 67. Sikkerhedsforvaring udstås af mænd i en dertil indrettet statsanstalt eller afdeling af en sådan, af kvinder i arbejdshus under iagttagelse af de i § 66 givne regler. Angående arbejdspligten, arbejdspenge og behandlingen finder reglerne i § 64 tilsvarende anvendelse med fornøden hensyntagen til forva-

Forslaget.

19. § 66 affattes således:

„§ 66. Spørgsmålet om løsladelse fra sikkerhedsforvaring afgøres af fængselsnævnet. Den dømte kan ikke løslades, før der er forløbet 4 år efter indsættelsen. På dette tidspunkt skal spørgsmålet om løsladelse tages op. Finder løsladelse ikke sted, skal spørgsmålet genoptages, hver gang der yderligere er forløbet 2 år. Uden for de ovennævnte tidspunkter kan spørgsmålet om løsladelse ikke tages op. Når der foreligger særlige omstændigheder, kan fængselsnævnet dog i forbindelse med en afgørelse om, at løsladelse ikke skal finde sted, eller undtagelsesvis senere, bestemme, at spørgsmålet skal genoptages inden forløbet af 2 år.

Stk. 2. Løsladelse sker på prøve. Prøvetiden fastsættes af fængselsnævnet og kan ikke være kortere end 2 år. § 39, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Overtræder den prøveløsladte de fastsatte vilkår, kan fængselsnævnet ændre vilkårene og forlænge prøvetiden eller bestemme, at han skal genindsættes.

Stk. 4. § 40, stk. 2 og 3, og § 43, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Når en person har hensiddet 20 år i sikkerhedsforvaring, skal han løslades, medmindre fængselsnævnet anser dette for betænkeligt. Spørgsmålet om hans fortsatte forbliven i sikkerhedsforvaring forelægges da for landsretten for den landsdel, i hvilken anstalten er beliggende. Afgørelsen træffes ved kendelse. Bestemmer retten, at han skal blive i anstalten, forelægges spørgsmålet derefter på ny retten hvert femte år. Når løsladelse finder sted efter forløbet af 20 år eller mere, er løsladelsen ubetinget.“

20. § 67, sidste pkt., ophæves, og 1. pkt. affattes således:

„Sikkerhedsforvaring udstås i særlig anstalt eller anstaltsafdeling.“

Gældende formulering.

ringsfangernes større farlighed. Udgangstilladelse kan ikke meddeles.

§ 75. Undsiger nogen en anden eller truer med brand eller anden ulykke, kan det, når straf enten er udelukket eller ikke findes at give tilstrækkelig sikkerhed, under en af det offentlige på begæring af den truede eller, hvis almene hensyn kræver det, uden sådan begæring anlagt sag ved dom pålægges ham at foretage, hvad retten finder nødvendigt for at sikre mod truslens udførelse, og om fornødent bestemmes, at han skal tages i varetægt, i hvilket sidste tilfælde retten tillige afgør, om varetægten skal ske efter reglerne om varetægtsfængsel eller i en af de i §§ 64, 67, 70 og 73 omhandlede anstalter. De givne pålæg eller trufne foranstaltninger kan ophæves af påtalemyndigheden, når den anser det uforment at opretholde dem, og den truede samtykker deri, og ellers ved kendelse af den ret, der har påkendt sagen i første instans. På den dømtes begæring bliver sagen på ny at indbringe for retten, medmindre påtalemyndigheden skønner, at forholdene er ganske uforandrede, og der ikke er gået 1 år efter dommen eller efter en senere retskendelse.

§ 76. Når en udlænding, der ikke i de sidste 5 år har haft stadigt ophold i den danske stat, dømmes til fængsel i 2 år eller derover, skal det, såfremt ikke særlige omstændigheder taler derimod, i dommen bestemmes, at han efter udstået straf bliver at udbringe af riget. Dømmes en udlænding i øvrigt til fængsel, kan der, hvis hans forhold giver anledning dertil, i dommen træffes sådan bestemmelse.

Stk. 2. Inden udbringelsen skal den pågældende til politiets protokol advares om det med ulovlig tilbagevenden forbundne strafansvar.

§ 77. Ved dom kan, når ikke andet særlig er bestemt, til fordel for statskassen inddrages

1) genstande, der er frembragt ved en strafbar handling eller har været brugt eller bestemt til at bruges ved en forsætlig lovovertrædelse, for så vidt de tilhører nogen for gerningen ansvarlig,

Forslaget.

23. § 75 og § 76 ophæves.

24. § 77 ophæves, og i stedet indsættes:

„§ 75. Udbyttet ved en strafbar handling eller et hertil svarende beløb kan helt eller delvis konfiskeres. Savnes der fornødent grundlag for at fastslå beløbets størrelse, kan der konfiskeres et beløb, som skønnes at svare til det indvundne udbytte.

Gældende formulering.

2) genstande, der må anses bestemt til at tjene et forbryderisk formål, når deres inddragelse af hensyn til retssikkerheden findes fornøden,

3) det ved en strafbar handling indvundne udbytte, for så vidt ingen kan gøre retsligt krav derpå, eller et beløb, der skønnes at svare dertil.

Stk. 2. Politiet træffer bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med de i medfør af nr. 2 inddragne ting. I øvrigt bliver det inddragne, for så vidt nogen har lidt skade ved den strafbare handling, og erstatning ikke på anden måde kan fås hos den skyldige, at anvende til dækning af erstatningskravet, således at dette går forud for statens krav.

Stk. 3. Opløses en forening i henhold til dom, vil foreningens formue være at inddrage til fordel for statskassen og foreningens arkiv, protokoller o. lign. at tage i bevaring af det offentlige.

Forslaget.

Stk. 2. Såfremt det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, eller særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor, kan der ske konfiskation af

1) genstande, der har været brugt eller bestemt til at bruges ved en strafbar handling,

2) genstande, der er frembragt ved en strafbar handling, og

3) genstande, med hensyn til hvilke der i øvrigt er begået en strafbar handling.

Stk. 3. I stedet for konfiskation af de i stk. 2 nævnte genstande kan der konfiskeres et beløb svarende til deres værdi eller en del heraf.

Stk. 4. I stedet for konfiskation efter stk. 2 kan der træffes bestemmelse om foranstaltninger vedrørende genstandene til forebyggelse af yderligere lovovertrædelser.

Stk. 5. Når en forening opløses ved dom, kan dens formue, arkiv, protokoller og lignende konfiskeres.

§ 76. Konfiskation efter § 75, stk. 1, kan ske hos den, hvem udbyttet er tilfaldet umiddelbart ved den strafbare handling.

Stk. 2. Konfiskation af de i § 75, stk. 2 og 3, nævnte genstande og værdier kan ske hos den, der er ansvarlig for lovovertrædelsen, og hos den, på hvis vegne han har handlet.

Stk. 3. Særlig sikrede rettigheder over genstande, der konfiskeres, bortfalder kun efter rettens bestemmelse under betingelser svarende til de i stk. 2 anførte.

Stk. 4. Har en af de i stk. 1 og 2 nævnte personer efter den strafbare handling foretaget dispositioner over udbytte eller genstande af den i § 75, stk. 2, omhandlede beskaffenhed eller rettigheder herover, kan det overdragne eller dets værdi konfiskeres hos erhververen, såfremt denne var bekendt med det overdragnes forbindelse med den strafbare handling eller har udvist grov uagtsomhed i denne henseende, eller hvis overdragelsen er sket som gave.

§ 77. Sker der konfiskation efter § 75, stk. 1, og har nogen erstatningskrav i anledning af lovovertrædelsen, kan det konfiskerede anvendes til dækning af erstatningskravet.

*Gældende formulering.**Forslaget.***§ 78. — — —**

Stk. 2. Den, der er dømt for strafbart forhold, kan dog udelukkes fra at udøve virksomhed, som kræver en særlig offentlig autorisation eller godkendelse, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet.

Stk. 3. Spørgsmål om, hvorvidt det udviste forhold er til hinder for udøvelse af en i stk. 2 omhandlet virksomhed, skal af anklagemyndigheden på begæring enten af den, der har modtaget afslag på andragende om sådan autorisation eller godkendelse, eller af vedkommende myndighed indbringes for den underret, der har truffet den omhandlede afgørelse, eller ved hvilken sagen ville være blevet behandlet, hvis den var pådømt ved underret. Afgørelsen træffes ved kendelse. Såfremt afgørelsen går ud på udelukkelse fra den pågældende virksomhed, kan spørgsmålet påny indbringes for retten, dog tidligst efter 2 års forløb. Autorisation eller godkendelse kan også inden udløbet af denne frist meddeles af vedkommende myndighed.

§ 79. Den, som udøver en af de i § 78 stk. 2, omhandlede virksomheder, kan ved dom for strafbart forhold frakendes retten til fortsat at udøve den pågældende virksomhed eller til at udøve den under visse former, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen. Det samme gælder, når særlige omstændig-

Stk. 2. Det samme gælder genstande og værdier konfiskeret efter § 75, stk. 2 og 3, såfremt der ved dommen træffes bestemmelse derom.

Stk. 3. Har den dømte i et af de i stk. 1 og 2 nævnte tilfælde betalt den forurettede erstatning efter dommen, nedsættes konfiskationsbeløbet tilsvarende.

§ 77 a. Genstande, som på grund af deres beskaffenhed i forbindelse med andre foreliggende omstændigheder må befrygtes at ville blive brugt ved en strafbar handling, kan konfiskeres, for så vidt det må anses for påkrævet for at forebygge den strafbare handling. § 75, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse.“

25. § 78, stk. 3, 1. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

„Spørgsmål om, hvorvidt det udviste forhold er til hinder for udøvelse af en i stk. 2 omhandlet virksomhed, skal af anklagemyndigheden på begæring enten af den, der har fået afslag på ansøgning om sådan autorisation eller godkendelse, eller af vedkommende myndighed indbringes for retten. § 59, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.“

Gældende formulering.

heder taler derfor, om udøvelse af anden virksomhed. Frakendelsen sker på tid fra 1 til 5 år, regnet fra endelig dom, eller indtil videre, i hvilket tilfælde spørgsmålet om fortsat udelukkelse fra den pågældende virksomhed efter 5 års forløb kan indbringes for den ret, der i sidste instans har truffet bestemmelse om rettens frakendelse, efter de i § 78, stk. 3, indeholdte regler.

§ 83. Begås nogen af de i §§ 119, 121, 141, 142, 180, 181, 237, 244-247, 252, 260, 261, 266 og 291, stk. 2, omhandlede forbrydelser af en fange, der udstår straf eller af anden grund holdes i forvaring, forhøjes den i de nævnte bestemmelser foreskrevne straf til det dobbelte. Straffen kan dog i intet tilfælde fastsættes lavere end hæfte. Udstår fangen straf af fængsel, eller hensidder han i arbejds- eller forvaringsanstalt (§ 67), kan der ikke anvendes lavere straf end fængsel, således at der i tilfælde, hvor der ikke er foreskrevet højere straf end hæfte, i stedet for denne straf idømmes fængsel i samme tidsrum; denne straf kan da idømmes i kortere tid end foreskrevet i § 33.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, 1. punktum, finder tilsvarende anvendelse, dersom de dér nævnte forbrydelser begås af en tidligere fange overfor en ved den pågældende anstalt ansat person eller med hensyn til anstalten eller dens ejendele, samt når en tidligere fange gør sig skyldig i en af de i § 124 omhandlede forbrydelser i forhold til en i den pågældende anstalt hensiddende fange.

Stk. 3. At gerningen er udført af flere i forening, vil altid være at anse som en skærpende omstændighed.

Stk. 4. Dersom flere fanger har aftalt at begå en af de i stk. 1 omhandlede forbrydelser, vil hovedmændene, selv om forbrydelsen ikke fuldbyrdes, være at straffe som for fuldbyrdet forbrydelse. Under de i § 22 omhandlede omstændigheder kan straffen dog nedsættes.

Stk. 5. Dersom den, der er dømt til fængsel på livstid og ikke benådet, i eller udenfor fængselet begår en ny forbrydelse, fastsættes det ved dommen, hvilken frihedsstraf han ville have forskyldt, hvis den straf, han tidligere er idømt, ikke var livsvarig. Desuden kan der efter nærmere ved kgl. anord-

Forslaget.

26. I § 79, stk. 1, sidste pkt., ændres „den ret, der i sidste instans har truffet bestemmelse om rettens frakendelse“ til „retten“.

28. § 83, stk. 1, affattes således:

„Begås nogen af de lovovertrædelser, der er nævnt i §§ 119, 121, 141, 142, 180, 181, 237, 244-247, 252, 260, 261, 266 og 291, stk. 2, af en person, der udstår straf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, kan straffen forhøjes til det dobbelte.“

29. I § 83, stk. 2, ændres „stk. 1, 1. punktum“ til „stk. 1“,

§ 83, stk. 3 og 4, ophæves,
og i stk. 5, sidste pkt., ændres „nr. 2-4“ til „nr. 2-3“.

Gældende formulering.

ning fastsatte regler idømmes ham straf, svarende til en eller flere af de i § 47 nævnte disciplinærstraffe. Det kan ved anordningen fastsættes, at den i § 47, stk. 1, under nr. 1 foreskrevne straf skal kunne idømmes på ubestemt tid, ligesom de under nr. 2-4 foreskrevne største tidsrum kan fordobles .

§ 90. — — —

Stk. 2. Kan en ved loven hjemlet strafforhøjelse ikke ske indenfor de for den foreskrevne strafart dragne grænser, omsættes straffen til den nærmest strengere strafart. Dog skal, hvor forhøjelse af den almindelige for en forbrydelse foreskrevne straf er hjemlet, hæfte kunne idømmes indtil 3 år og tidsbestemt fængsel indtil 20 år.

— — —

§ 118 b. Når nogen for et efter kapitlerne 12 og 13 strafbart forhold idømmes straf af fængsel i 2 år eller derover, kan det ved dommen bestemmes, at hans formue og ham tilhørende rente- eller indtægtsnydelser helt eller delvis skal inddrages til fordel for statskassen.

Stk. 2. Dispositioner, som nogen med en truende konfiskation for øje har foretaget i den for medkontrahenten kendelige hensigt derved at sikre sine midler mod konfiskation, er ugyldige.

§ 158. Den, som afgiver falsk forklaring for retten eller for anden myndighed, ved hvilken brug af ed er lovhjemlet, straffes med fængsel indtil 4 år.

— — —

§ 159. — — —

Stk. 2. Afgives falsk forklaring under afhøring for nogen i § 158 nævnt myndighed i tilfælde, hvor den afhørte var berettiget til at nægte forklaring, kan straffen ned sættes og, når forklaringen ikke er beediget, under i øvrigt formildende omstændigheder bortfalde.

§ 181. — — —

Stk. 2. Med samme straf anses den, som for at besvige brandforsikringen, for at krænke panthaveres rettigheder eller i lignende retsstridigt hensigt forvolder ildebrand på egen

Forslaget.

30. § 90, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

34. § 118 b ophæves.

35. I § 158, stk. 1, udgår „eller for anden myndighed, ved hvilken brug af ed er lovhjemlet“.

36. I § 159, stk. 2, ændres „nogen i § 158 nævnt myndighed“ til „retten“, og ordene „når forklaringen ikke er beediget“ udgår.

39. § 181, stk. 2, affattes således:

„På samme måde straffes den, der med forsæt til at besvige brandforsikringen eller krænke panthaveres rettigheder eller med

Gældende formulering.

ejendom eller på anden mands ejendom med hans samtykke.

— — —

§ 197. Den, som imod politiets advarsel gør sig skyldig i betleri, eller som efter tidligere at være dømt for eller inden retten at have modtaget advarsel for betleri, løsgængeri, sædelighedsforbrydelse, vold eller berigelsesforbrydelse eller efter af politiet at have modtaget advarsel eller pålæg i henhold til §§ 198 eller 199 gør sig skyldig i betleri, eller som anvender andre til betleri eller tillader, at nogen til hans husstand hørende person under 18 år betler, straffes med fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Er handlingen foretaget af nød og ikke udøvet vanemæssigt, er straffen hæfte og kan under i øvrigt formildende omstændigheder bortfalde.

§ 199. Hengiver nogen sig til lediggang under sådanne forhold, at der er grund til at antage, at han ikke søger at ernære sig på lovlig vis, skal der af politiet gives ham pålæg om at søge lovligt erhverv inden en fastsat rimelig frist og så vidt muligt anvises ham sådant erhverv. Efterkommes pålægget ikke, straffes den pågældende for løsgængeri med den i § 198 foreskrevne straf.

— — —

§ 200. Når nogen er dømt efter § 198 eller § 199, kan politiet indenfor et tidsrum af 5 år fra hans endelige løsladelse give ham tilhold om til visse tider at møde og give oplysning om, hvor han bor eller opholder sig og gøre rede for, hvorved han ernærer sig.

Stk. 2. Overtrædelse af sådant tilhold straffes med fængsel indtil 4 måneder, under særlig formildende omstændigheder med bøde.

§ 201. Med fængsel indtil 6 måneder, i gentagelsestilfælde indtil 1 år, straffes den, der efter i henhold til § 76 at være udbragt af landet uden tilladelse vender tilbage.

§ 209. Den, som indgår et ægteskab, der på grund af parternes slægtskab skal eller svogerskab kan omstødes, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 2 år.

Forslaget.

lignende retsstridigt forsæt forvolder ildbrand på egen ejendom eller på andens ejendom med ejerens samtykke.“

41. § 197 affattes således:

„Den, der imod politiets advarsel gør sig skyldig i betleri, eller som tillader, at nogen under 18 år, der hører til hans husstand, betler, straffes med hæfte eller fængsel indtil 6 måneder. Under formildende omstændigheder kan straffen bortfalde. Advarsel efter denne bestemmelse har gyldighed for 5 år.“

42. I § 199, stk. 1, indsættes som sidste pkt.:

„Pålægget har gyldighed for 5 år.“

43. § 200 og § 201 ophæves.

44. § 209 ophæves.

Gældende formulering.

Stk. 2. Omstødes ægteskabet ikke, kan straffen under i øvrigt formildende omstændigheder bortfalde.

§ 210. For blodskam straffes med fængsel indtil 6 år den, som har samleje med slægtning i nedstigende linie, og med fængsel indtil 2 år den, som har samleje med slægtning i opstigende linie eller med broder eller søster. Har samleje fundet sted med en slægtning i nedstigende linie under 18 år, er straffen fængsel indtil 10 år.

§ 211. Samleje mellem besvoglede straffes, når indgåelse af ægteskab mellem dem er ubetinget forbudt, med hæfte. Kan der gøres undtagelse fra forbudet, er straffen bøde.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 210, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

§ 212. Har i de i § 210 og § 211 nævnte slægts- og svogerskabsforhold anden kønslig omgængelse end samleje fundet sted, bliver en forholdsmæssig mildere straf at anvende.

§ 217. Den, som udenfor ægteskab skaffer sig samleje med en kvinde, der er sindssyg eller udpræget åndssvag, straffes med fængsel fra 3 måneder til 8 år. Har kvinden forud i normal tilstand stået i mere varigt kønsligt forhold til gerningsmanden, kan straffen gå ned til den laveste grad af fængsel.

Stk. 3. Med fængsel indtil 1 år straffes den, som har samleje udenfor ægteskab med en kvinde, der er optaget i hospital eller anstalt for sindssyge eller åndssvage, medens hun er under sammes varetægt.

§ 219. Med fængsel indtil 4 år anses den ved fængsel, fattighus, opfostringshjem, sindssygehospital, åndssvageanstalt eller lignende indretning ansatte eller tilsynsførende, som har samleje med en dér optagen person.

Forslaget.

45. I § 210 indsættes efter stk. 1 som nyt stk.:

„Har anden kønslig omgængelse end samleje fundet sted, bliver en forholdsmæssig mildere straf at anvende.“

46. § 211 og § 212 ophæves.

47. § 217, stk. 1, affattes således:

„Den, der ved udnyttelse af en kvindes sindssygdom eller åndssvaghed skaffer sig samleje uden for ægteskab med hende, straffes med fængsel indtil 6 år.“

48. § 217, stk. 3, ophæves.

49. § 219 affattes således:

„Den, der er ansat eller tilsynsførende ved fængsel, forsorgshjem, børne- eller ungdomshjem, hospital for sindslidende, åndssvageinstitution eller lignende institution, og som har samleje med nogen, der er optaget i institutionen, straffes med fængsel indtil 4 år.“

Gældende formulering.

§ 223. Den, som har samleje med en person under 18 år, der er den skyldiges adoptivbarn eller plejebarn eller er betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse, straffes med fængsel indtil 4 år.

— — —

§ 225. — — —

Stk. 4. Den, der ved betaling eller løfte herom skaffer sig kønsligt forhold til en person af samme køn under 21 år, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

§ 229. — — —

Stk. 4. Med fængsel indtil 1 år straffes den mandsperson, som imod politiets advarsel deler bolig med en kvinde, der driver utugt som erhverv.

— — —

§ 236. — — —

Stk. 3. Når 3 år er forløbet efter domfældtes endelige løsladelse, kan han forlange spørgsmålet om de i henhold til stk. 1 og 2 meddelte pålægs fortsatte beståen forelagt den ret, som har påkendt sagen i første instans. Afgørelsen træffes ved kendelse. Nægtes ophævelse af pålægget, kan ny begæring først fremsættes efter 3 års forløb.

— — —

§ 265. Den, der krænker nogens fred ved trods forud af politiet given advarsel at trænge ind på ham, forfølge ham med skriftlige henvendelser eller på anden lignende måde forulempe ham, straffes med bøde eller hæfte indtil 6 måneder.

§ 275. De i dette kapitel nævnte forbrydelser er med undtagelse af de i §§ 264 a, 266 og 266 a og b omhandlede privat påtale undergivet. I de i §§ 263, stk. 2, 264, stk. 3, og 265 nævnte tilfælde — — —, skal den forurettede kunne begære offentlig påtale.

— — —

Forslaget.

50. I § 223, stk. 1, indsættes efter „adoptivbarn“: „stedbarn“.

51. § 225, stk. 4, ophæves.

53. I § 229, stk. 4, indsættes som 2. pkt.: „En af politiet meddelt advarsel har gyldighed for 5 år.“

56. § 236, stk. 3, affattes således:

„Når der er forløbet 3 år efter straffens udståelse, kan den dømte forlange spørgsmålet om ophævelse af et pålæg efter stk. 1 eller 2 forelagt retten. Begæringen fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten. § 59, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse. Afgørelsen træffes ved kendelse. Tages begæringen ikke til følge, kan den dømte ikke fremsætte ny begæring, før der er forløbet 3 år fra kendelsens afsigelse. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker før udløbet af denne frist.“

59. I § 265 ændres „bøde eller hæfte indtil 6 måneder“ til „bøde eller hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 måneder“;

og som 2. pkt. indsættes:

„En af politiet meddelt advarsel har gyldighed for 5 år.“

60. I § 275, 2. pkt., ændres „264, stk. 3,“ til „264“.